



100% drinkwater

Inhoudsopgave

Profiel

Voorwoord	3
Kengetallen 2021	5
Profiel en missie	6
Kernwaarden	7
2021 in vogelvlucht	8
Managementteam	9
Bestuursverslag	10
Bestuursverklaring	12
Voorstel aan de aandeelhouders	13
Kernactiviteit	14
De aandeelhouders van WMD	15
Ons verzorgingsgebied	16
Onze belangrijkste thema's	17

Jaaroverzicht

Onze belangrijkste thema's	18
• Waterkwaliteit	19
• Waterkwantiteit	22
• Arbeidsmarkt	24
• ICT en cybersecurity	25
• Energie en duurzaamheid	26
• Wet- en regelgeving	28

Klanten	31
Infrastructuur	34
Productie drinkwater	38
Communicatie	41
Medewerkers	44
Financiële resultaten	47
Vermogenspositie en financiering	50
Risicobeheer	53

Governance

Verslag van de raad van commissarissen	56
Bericht van de Ondernemingsraad	62

Jaarrekening

Geconsolideerde jaarrekening	65
Enkelvoudige jaarrekening	85
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	91
Bijlagen	94



Missie 6



Jaaroverzicht 18



Financiële resultaten 47

Schoon, voldoende en betaalbaar drinkwater, vanzelfsprekend?

Ook in 2021 heeft WMD vanzelfsprekend voldoende betrouwbaar drinkwater geleverd voor een lage prijs. Dat 'vanzelfsprekend' wordt echter een steeds grotere uitdaging zo bleek het afgelopen jaar. Wat met name zorgen baart is dat de variatie, de veelheid en de snelheid van de ontwikkelingen leiden tot een ongekende complexiteit van vraagstukken. De tijd is voorbij waarin WMD een tamelijk betrouwbare voorspelling kon doen van wat er in de toekomst staat te gebeuren en de problemen vervolgens zelfstandig kon oplossen. In 2021 is duidelijk geworden dat de organisatie zal moeten uitblinken in veerkracht en vermogen om snel te schakelen op basis van steeds veranderende inzichten. En dit in nauwe samenwerking met de natuurlijke partners die een rol spelen bij de continuïteit van de openbare drinkwatervoorziening. Gelukkig werken bij WMD medewerkers die zeer betrokken zijn en plezier hebben in hun werk. Dat biedt een basis van vertrouwen bij het aangaan van de toekomstige uitdagingen.

De kwaliteit van het opgepompte grondwater verslechtert steeds sneller

Het grondwater, waar WMD drinkwater van maakt, raakt meer en meer vervuild door landbouw, industrie en huishoudens. Weliswaar zijn de verontreinigingen in de putten op de winlocatie Noordbargeres extreem, maar we vinden intussen in steeds meer winningen ongewenste stoffen. De stoffen die vandaag de dag worden aangetroffen zijn 30 tot 50 jaar geleden in de bodem terecht gekomen en vervolgens langzaam naar de diepere lagen gestroomd. Omdat deze stoffen moeilijk te verwijderen zijn

moet het water aanvullend worden gezuiverd door middel van geavanceerde, nieuwe, zuiveringstechnieken om er drinkwater van te maken. Het meest ingewikkelde aspect daarbij is dat niet vooraf is te voorspellen waar, in welke mate en met welke snelheid verontreinigen zich openbaren.

Intussen wordt door WMD en de ander drinkwaterbedrijven geprobeerd om de verspreiding van verontreinigende stoffen zoals bestrijdingsmiddelen en nitraat voor nu en in de toekomst zoveel mogelijk tegen te gaan. Het effect daarvan op de kwaliteit van de grondwaterwinningen is echter pas over 30 tot 50 jaar merkbaar.

Van krimp naar groei

De grootste verandering in 2021 was dat de vraag naar drinkwater in Drenthe in de toekomst niet langer daalt, maar toeneemt. De krimp is abrupt verdwenen, er is sprake van groei van de bevolking en de economie en daarmee van een toenemende behoefte aan drinkwater in de toekomst. Dit betekent uitbreiding van de infrastructuur; nieuwe waterwinningen, pompstations, leidingen en huisaansluitingen. Het ontwikkelen van nieuwe winningen kent doorlooptijd van meer dan tien jaar. Vooraf is echter moeilijk aan te geven waar en wanneer huizen worden gebouwd of waar een bedrijf meer drinkwater wil. Een nieuwe win/productielocatie ontwikkelen is hierdoor uiterst complex.

De omslag van krimp naar groei brengt een nieuwe dynamiek met zich mee. Van een bedrijf dat twintig jaar lang voornamelijk gericht was op onderhoud en beheer wordt WMD een bedrijf dat



daarnaast moet zorgen voor bouw en ontwikkeling van nieuwe drinkwaterinfrastructuur.

Verdrievoudiging van het investeringsvolume

Het investeringsniveau van WMD is toegenomen van ca. 12 naar 36 miljoen euro per jaar ten opzichte van vier jaar geleden. En het eind is nog niet in zicht. Zowel de vervanging van verouderde infrastructuur (installaties en leidingen die afgeschreven zijn) als de aanleg van nieuwe infrastructuur gaat de komende jaren door. In de toekomst wordt er meer drinkwater verkocht en zullen de opbrengsten groeien, maar de kosten gaan wel voor de baten uit.

Tarieven voor drinkwater gaan verder en sneller stijgen

De aangegeven opgaven op het gebied van kwaliteit en kwantiteit leiden tot hogere tarieven. Er is echter meer aan de hand; in 2021 en begin 2022 is duidelijk geworden dat de verhoudingen in de wereld snel veranderen. De Coronapandemie lijkt achter de rug, de economie trekt aan, de oorlog in Oekraïne en alle gevolgen daarvan hebben grote gevolgen voor onder andere beschikbaarheid van energie, grondstoffen en de rente. Maar ook de uitdagingen voor ICT-beveiliging zijn in 2021 in een stroomversnelling terechtgekomen. Het zijn veranderingen waar we allemaal mee te maken hebben en ze leiden tot prijsstijgingen voor brandstoffen, materialen, arbeid, grond, en het lenen van geld. Dit zien we terug in de toenemende investerings- en in de exploitatiekosten. Voor de drinkwatersector en dus ook voor WMD heeft dit onherroepelijk grotere tariefstijgingen tot gevolg dan eerder was voorzien.

Een positief resultaat, binnen de WACC-grens

In 2021 is door WMD **30,6 miljoen m³** drinkwater geleverd aan het eigen voorzieningsgebied, daarvan werd **1,1 miljoen m³** ingenomen vanuit Water-bedrijf Groningen. In totaal is door WMD **35,1 miljoen m³** drinkwater geproduceerd, daarvan is **5,6 miljoen m³** geleverd aan Vitens en aan Waterbedrijf Groningen.

Het resultaat van NV Waterbedrijf Drenthe over 2021 bedraagt € 9,9 miljoen, dit is € 5,8 miljoen hoger dan vorig jaar. De grote

winst is toe te schrijven aan eenmalige opbrengsten. Het drinkwaterbedrijf, WMD Drinkwater BV, maakt een winst van € 2,7 miljoen, dat was in 2020 € 1,4 hoger. Met dit resultaat blijft WMD onder de WACC-norm.

De drinkwatersector in Nederland krijgt de komende jaren te maken met een investeringstoename, een substantiële winst is een voorwaarde om financiering te verkrijgen. De WACC is een beperkende factor en al bij de invoering in 2011 was bekend dat dit tot problemen zou leiden bij een toenemende financieringsbehoefte. In februari 2021 besloot de minister, op uitdrukkelijk verzoek van de Nederlandse drinkwaterbedrijven, om de WACC-grens twee jaar niet verder te verlagen. De drinkwatersector is nog steeds met het ministerie in gesprek om ook daarna de beperkingen van de WACC weg te nemen.

Door toevoeging van het resultaat aan het eigen vermogen van WMD verkrijgt WMD ruimte om extra financiering aan te trekken voor de realisatie van het investeringsprogramma.

Gezonde professionele medewerkers die graag bij WMD werken

WMD besteedt veel aandacht aan de professionaliteit, het welzijn en de gezondheid van haar medewerkers. Dit hebben we in 2021 gestimuleerd door het programma Fit en Vitaal waarbij onder meer een 'Olympische Drinkwaterspelen-app' is ontwikkeld. Hierdoor kon, ondanks de corona, een sportieve competitie worden gehouden waaraan bijna de helft van de medewerkers heeft meegedaan. De tevredenheid onder de medewerkers is

ondanks het vele thuiswerken gegroeid, zo blijkt uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek (METEO) van 2021.

Mensen werken graag bij WMD en zijn zeer betrokken. Met hen deel ik de trots dat we weer een jaar hebben gezorgd voor de productie en levering van Drents drinkwater, vanzelfsprekend.

ir. L.J.W. Hendriks

Bestuurder NV Waterbedrijf Drenthe

Kengetallen 2021



Omzet

€ 40.721.000 ▲

2020: € 39.627.000



Klanttevredenheid

8,7 ▲

2020: 8,1



Onderbrekingen
(OLM's)

5,02 ▼

minuten
2020: 7,49



Medewerker
tevredenheid

7,5 ▲

2020: 7,4



Productie
(m³)

35.12.415 ▲

2020: 35.008.890



Prijs drinkwater
(voor huishouden)

€ 0,63 ▲

per m³
2020: € 0,60



Lengte
hoofdleidingen

4.854 km ▲

2020: 4.832 km



Klantcontacten

61.000 ▼

telefoongesprekken
2020: 69.065

Profiel

Al meer dan 120 jaar levert WMD betrouwbaar en betaalbaar drinkwater aan de inwoners van Drenthe. Dat doen we op een duurzame en verantwoorde manier. Schoon drinkwater stroomt hier 'gewoon' uit de kraan en daarmee voorzien we elke dag in een primaire levensbehoefte. En eigenlijk is dat helemaal niet gewoon, want nog geen 80 jaar geleden was het waterleidingnetwerk beperkt en dronk men met name op het platteland water uit kanalen, sloten en putten. Veilig drinkwater is tegenwoordig de belangrijkste voorziening in huis; het zorgt ervoor dat we gezond blijven en schoon en fris. WMD blijft investeren en verbeteren om ook in de toekomst iedereen in Drenthe van onberispelijk drinkwater te kunnen voorzien.

Missie

WMD levert onberispelijk drinkwater tegen acceptabele kosten voor iedereen in Drenthe, generatie na generatie.

Betrouwbaar

We leveren veilig, schoon en gezond drinkwater aan onze klanten, dag in dag uit. Onze dienstverlening is uitstekend; klanten kunnen met vragen bij ons terecht en we streven er altijd naar om eventuele storingen snel op te lossen. We doen wat we beloven en staan open voor kritiek. We leren van onze fouten en communiceren transparant en open. Binnen onze organisatie werken we eerlijk en open samen in een sfeer van wederzijds respect.

Toekomst- bestendig

Om in de toekomst op verantwoorde manier drinkwater te kunnen leveren, investeren we in bestaande en nieuwe infrastructuur. Bovendien investeren we in onze medewerkers. Hun kennis en kunde is van cruciaal belang voor de toekomst van WMD. We maken heldere keuzes, brengen risico's in beeld en kiezen voor oplossingen die toekomstbestendig en duurzaam zijn.

Klantgericht

Onze klanten, daar doen we elke dag ons best voor. Niet alleen ons drinkwater is uitstekend, ook onze dienstverlening is van onberispelijke kwaliteit. We luisteren naar onze klanten, zodat we weten wat zij willen en belangrijk vinden. Zo zorgen we voor passende oplossingen, die aansluiten bij de wensen en beleving van onze klanten. Hun belangen staan op de eerste plaats.

Oorspronkelijk

We zijn een Drents bedrijf. Nuchter en met beide benen op de grond. WMD is verankerd in de Drentse samenleving. Onze zelfstandigheid is ook zichtbaar in onze organisatie. We werken onafhankelijk, zoeken zelf naar oplossingen, innoveren en nemen de regie over ons werk. Wanneer het nodig is, werken we samen met betrouwbare en professionele partners, liefst uit onze eigen regio.

2021 in vogelvlucht



ZON

WMD nam deel aan de bestuursovereenkomst ZON (Zoetwater Overeenkomst Noord)

Nieuwe keet

Natuurvrijwilligers kregen van WMD een nieuwe schafkeet



Glasvezel

WMD werkt aan een eigen glasvezelnet



Opgeknapt

Het voormalig pompstation in Dalen is opgeknapt



WMD op TV

WMD is regelmatig te zien in het programma ROEG! van RTV Drenthe



Sportieve competitie

Medewerkers deden mee aan de WMD Olympische Drinkwaterspelen



Filters

Bij productiestation Noordbargeres zijn actiefkoolfilters geplaatst



Hoge klanttevredenheid

Mail- en telefoonverkeer is, ten opzichte van 2020, nog sneller afgehandeld



Managementteam



Marco de Rijke

Leo Hendriks

Vivienne Frankot

Nicole Meijeringh

Henk Brink

Joris Grotenhuis

De groeiende drinkwaterbehoefte zorgt ervoor dat een uitbreiding van de drinkwaterproductie-capaciteit noodzakelijk is.

Ondanks corona geen onderbrekingen

Ook in 2021 zorgde corona voor veranderingen op economisch en sociaal-maatschappelijk gebied. WMD-medewerkers werkten in 2021 grotendeels vanuit huis. Voor veel mensen is dit inmiddels de norm. De medewerkers zijn goed gefaciliteerd, zodat zij thuis ook een prettige werkplek hebben. Het Corona Crisis Coördinatieteam was gedurende de gehele coronaperiode verantwoordelijk voor het bepalen, uitvoeren en bewaken van afspraken en maatregelen. Zodoende bleven de gevolgen van corona voor de bedrijfsvoering van WMD beperkt en kon de levering van gezond en voldoende drinkwater zonder problemen doorgaan. Ook reparaties, onderhoud, onze (nieuw)bouwprojecten en leidingaanleg zijn zonder onderbreking voortgezet. Het aantal (wettelijk verplichte) inspecties op het gebied van legionella en binnen-installaties van bedrijven is, in overleg met de ILT, niet gehaald. Dit wordt in 2022 ingehaald.

Onzekerheid in de wereld

De oorlog in Oekraïne maakt de onzekerheid over de prijzen en continuïteit van levering van goederen nog groter dan dat deze al is. De inflatieverwachtingen worden sterk beïnvloed door de sancties tegen Rusland. Het is onzeker wanneer het prijsniveau van ingekochte goederen en diensten, aanbesteed werk van aannemers en energiekosten dalen naar het niveau van eind 2021, als dat überhaupt nog gebeurt. Eveneens is het onzeker wanneer de leveringstermijnen van materialen (staal, hout, pvc) en bepaalde ICT-componenten weer gaat normaliseren.

Stijging drinkwatertarieven in 2022

In 2021 heeft WMD de drinkwatertarieven voor 2022 bepaald en bekendgemaakt. In 2022 betaalt een gezin met een gemiddeld waterverbruik van 100 m³ per jaar ongeveer 12 euro per jaar meer. Deze verhoging is nodig voor toekomstige, noodzakelijke investeringen. In totaal investeert WMD de komende tien jaar zo'n 270 miljoen euro in onder andere aanvullende en complexere zuiveringen, ICT en vervanging van de infrastructuur. Daarnaast zorgt de groeiende behoefte aan drinkwater ervoor dat een uitbreiding van de drinkwaterproductiecapaciteit noodzakelijk is. Ook ziet WMD een toename in personeelskosten en heeft het bedrijf te maken met stijgende prijzen van arbeid, materiaal en energie. Dit zijn diverse ontwikkelingen die geleid hebben tot een stijging van de drinkwaterprijs in 2022.

Vraag naar drinkwater stijgt

Halverwege 2021 werd duidelijk dat er geen sprake meer is van krimp in Drenthe; in alle gemeenten neemt het aantal inwoners toe. Een groei die gepaard gaat met een groei van de economie waardoor ook het (klein)zakelijk en bedrijfsmatig drinkwaterverbruik stijgt. Deze ontwikkeling, in combinatie met de ambitieuze woningbouwplannen van de overheden, maakt dat WMD rekening moet houden met een substantiële groei van de drinkwatervraag. In 2027 heeft WMD naar verwachting minstens 2 miljoen m³ extra water nodig. WMD zal na twintig jaar op zoek moeten naar nieuwe waterwinlocaties en focussen op het uitbreiden van bestaande locaties.

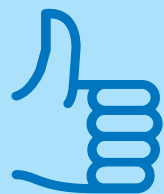
Cybersecurity en eigen glasvezelnet

Er is veel aandacht geweest voor ICT en cybersecurity. Aanleiding waren onder andere incidenten bij bedrijven in Nederland met ransomware aanvallen. In de drinkwatersector kwam het onderwerp hoger op de agenda na een rapportage van ILT (Inspectie Leefomgeving en Transport) over de stand van zaken van beveiliging bij Waternet. WMD heeft plannen gemaakt om de ICT-architectuur te standaardiseren om zo meer stabiliteit te creëren. Het stabiel houden van de ICT-architectuur is van groot belang om ook de steeds vaker voorkomende ransomware aanvallen tegen te kunnen houden. In 2021 is de keuze gemaakt om, naast een centrale ondersteuning, ICT-specialisten in de sectoren onder te brengen en zo te verbinden aan de verantwoordelijkheid voor de primaire processen. WMD is in 2021 begonnen met het aanbrengen van mantelbuizen waarmee in de toekomst de mogelijkheid wordt geboden voor een glasvezelnet.

WMD gaat na twintig jaar weer op zoek naar nieuwe waterwinlocaties en bestaande winlocaties uitbreiden.



Medewerkerstevredenheid



7,5
score medewerkers-
tevredenheid

De klantbeleving van de dienstverlening van WMD



8,7
score dienstverlening
meteropname

Positieve zichtbaarheid

WMD is regelmatig positief in het nieuws geweest. WMD deed mee aan het RTV Drenthe programma ROEG, kwam diverse malen in de regionale kranten en was onderdeel van de (online) Drenthe Geeft Door-campagne. Ook via de social media-kanalen laat WMD zich steeds meer zien. Het aantal volgers op Facebook, LinkedIn en Instagram is in 2021 gegroeid. De verbeterde arbeidsmarktcommunicatie in de vorm van een moderne en aansprekende campagne en de inzet van social media werkt; het lukt ons – ook voor de moeilijk invulbare vacatures – redelijk goed de juiste mensen aan te trekken. De uitzondering hierop is de invulling van ICT-functies, wat inhuur noodzakelijk maakt.

Ontwikkeling van medewerkers

Het beleid van WMD is erop gericht om medewerkers prestaties naar vermogen te laten leveren, hun talenten te ontwikkelen én gezond en vitaal te werken en te leven. Medewerkers volgen zowel opleidingen die noodzakelijk zijn voor het onderhouden van hun kennis en vaardigheden als trainingen die gericht zijn op gedrag en persoonlijke ontwikkeling. In aanvulling daarop organiseerde WMD in 2021 de Olympische Drinkwaterspelen. Een online competitie waarin teams tegen elkaar streden.

Zo zorgt WMD niet alleen voor een sportieve uitdaging, maar ook voor meer onderlinge betrokkenheid en teamwork. In 2021 is WMD gestart met de Insights Discovery training voor medewerkers en voor nieuwe collega's is een tweedaagse introductie-cursus opgezet.



Nieuwe voorzitter RvC

Met ingang van 1 juli 2021 is Henk Pijlman aangesteld als nieuwe voorzitter van de RvC. Hij volgde Emmy Elgersma op. Zie [pagina 61](#) voor een interview met Henk Pijlman.

Revisie watermeters in Annen

Het werkvoorzieningsschap Scalabor uit Arnhem en haar rechtsvoorgangers reviseren al ruim 40 jaar de WMD-watermeters. Gereviseerde watermeters kunnen opnieuw gebruikt worden bij een (huis)aansluiting. De werkvoorzieningsschappen kunnen echter geen nieuwe SW-medewerkers meer aannemen, waardoor Scalabor, maar ook een Drents werkvoorzieningsschap, niet meer de tijdige levering van voldoende watermeters

kan garanderen. Zodoende heeft WMD ervoor gekozen de revisielijn in eigen beheer te nemen en naar Annen te verhuizen. We verwachten daarmee mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te kunnen nemen.

Verkoop aandelen Nieuwater

In april 2021 heeft WMD haar aandelen in Nieuwater BV overgedragen aan waterschap Vechtstromen. De verkoop van deze aandelen sluit aan bij het beleid van WMD om weer een 100% Drinkwaterbedrijf te worden. In dit kader is in 2021 tevens de infrastructuur voor de levering van gietwater aan tuinders in Erica verkocht aan de tuinders. Het laatste niet-drinkwater project betreft het industrie/gietwaterproject in Klazienaveen dat in 2022 zal worden verkocht.

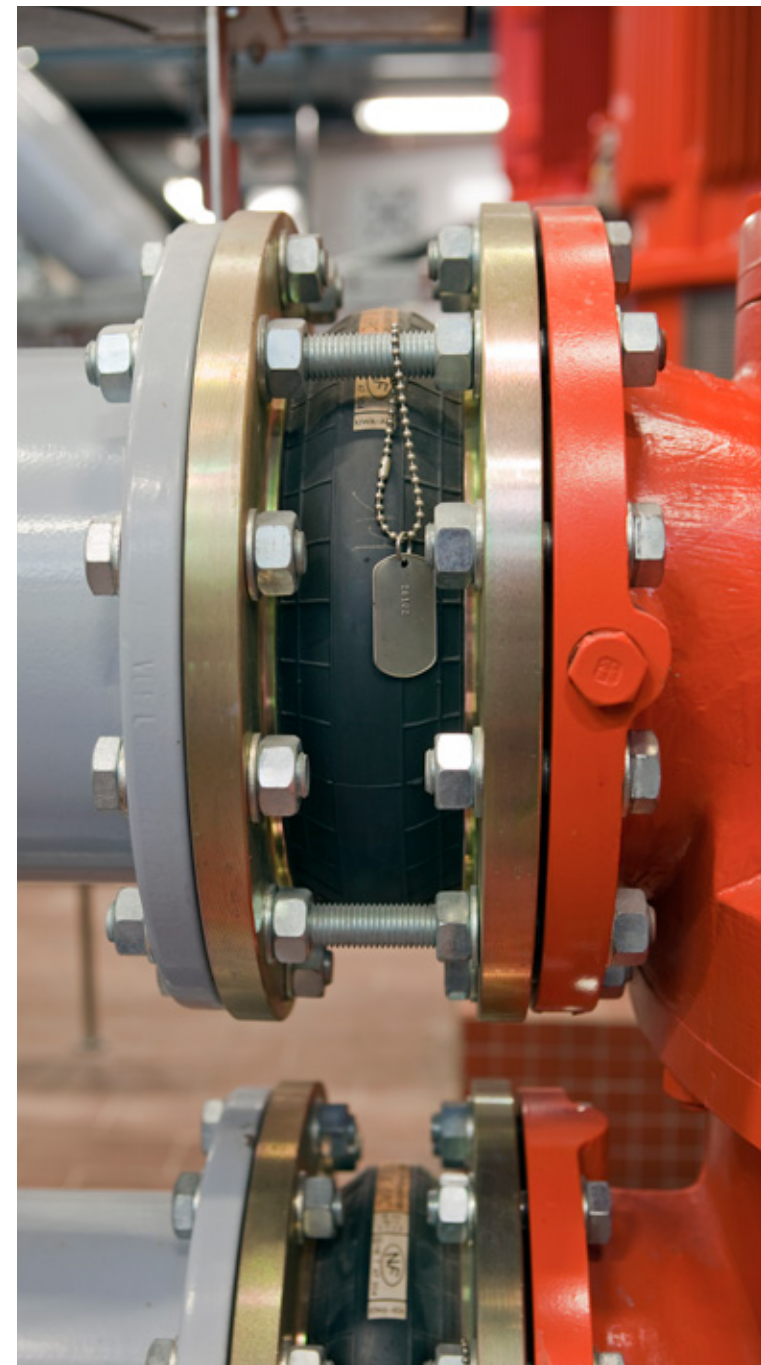
Bestuursverklaring

De bestuurder verklaart naar beste weten:

- Dat de jaarrekening 2021 een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie per 31 december 2021 en het resultaat over 2021 van WMD en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen.
- Dat het jaarverslag een getrouw beeld geeft van de toestand op de balansdatum per 31 december 2021 en de gang van zaken gedurende het boekjaar bij WMD.
- Dat in het jaarverslag de wezenlijke risico's zijn beschreven waarmee WMD wordt geconfronteerd.

11 mei 2022

L.J.W. Hendriks
Bestuurder NV Waterbedrijf Drenthe



Voorstel aan de aandeelhouders

Hierbij bieden wij u het door het bestuur opgemaakte jaarverslag van 2021 van NV Waterbedrijf Drenthe aan met daarin opgenomen de jaarrekening over 2021 conform artikel 29 van de statuten van NV Waterbedrijf Drenthe.

Het jaarverslag is met het bestuur besproken in een vergadering van de raad van commissarissen, waarbij ook een accountant aanwezig was.

De eenvoudige en geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2021 sluit af met een positief saldo van € 9,9 miljoen. Voorgesteld wordt het resultaat aan de overige reserve toe te voegen.

De algemene vergadering van aandeelhouders wordt verzocht:

- Te besluiten tot het vaststellen van de jaarrekening over 2021 van NV Waterbedrijf Drenthe
- Kwijting en decharge te verlenen over 2021 aan de huidige bestuurder van NV Waterbedrijf Drenthe voor de door hem verrichte werkzaamheden en het door hem gevoerde beleid voor zover dat beleid uit de vastgestelde jaarrekening van NV Waterbedrijf Drenthe blijkt of dat beleid aan de algemene vergadering van NV Waterbedrijf Drenthe bekend is gemaakt.

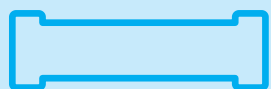
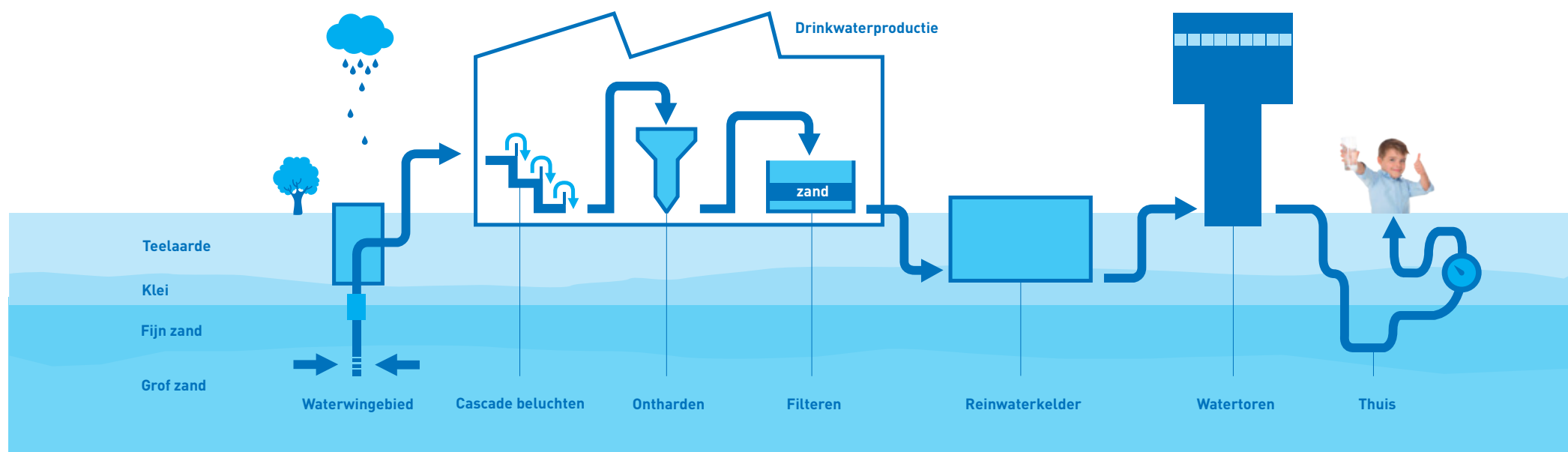
- Kwijting en decharge te verlenen voor het jaar 2021 aan de huidige commissarissen van NV Waterbedrijf Drenthe voor door de betreffende commissarissen verrichte werkzaamheden en het door hen gehouden toezicht voor zover dat toezicht uit de vastgestelde jaarrekening van NV Waterbedrijf Drenthe blijkt of dat toezicht aan de algemene vergadering van NV Waterbedrijf Drenthe bekend is gemaakt

Assen, 11 mei 2022

Kernactiviteit 100% drinkwater

WMD is de drinkwaterleverancier van Drenthe. Ons drinkwater maken we van grondwater, dat we omhoog pompen en vervolgens in een productie-station filteren, zuiveren en ontharden. In een reinwaterkelder wordt het drinkwater tijdelijk

opgeslagen. WMD heeft in Drenthe twaalf productiestations. Zo zorgen we voor een hoge leveringszekerheid en kan de klant altijd rekenen op schoon, gezond en onberispelijk drinkwater.



Lengte
hoofdleidingen (km)
↑ 8%

2021 4.854
2020 4.832



Technische
aansluitingen
↑ 1%

2021 202.392
2020 200.508



Productie-efficiency

95,8%

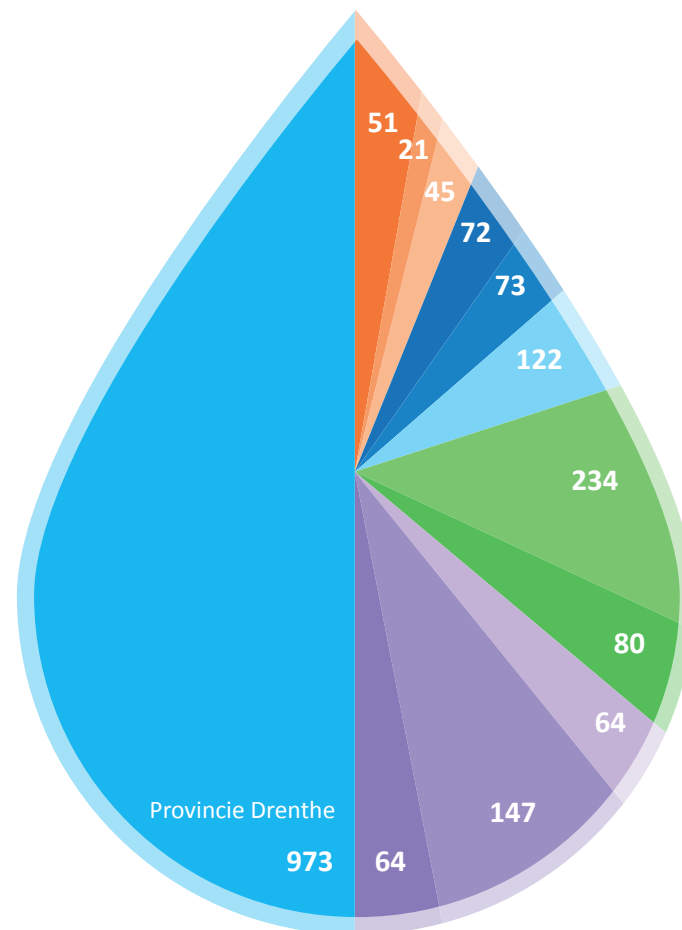
De aandeelhouders van WMD

De provincie Drenthe en elf Drentse gemeenten zijn onze aandeelhouders.*

Provincie Drenthe



Aantal aandelen per aandeelhouder



* Artikel 3 Drinkwaterwet: De zorg, overeenkomstig deze wet en de daarop berustende bepalingen, voor een voldoende en duurzame uitvoering van de openbare drinkwatervoorziening binnen een distributiegebied berust bij de eigenaar van het drinkwaterbedrijf die bevoegd en, overeenkomstig artikel 8, verplicht is tot levering van drinkwater in dat gebied.

Ons verzorgingsgebied

WMD levert niet alleen 30,6 miljoen m³ drinkwater in Drenthe, maar ook 4,5 miljoen m³ drinkwater aan Vitens en Waterbedrijf Groningen

35,1

miljoen m³/jaar

Totaal
productiestations

30,6

miljoen m³
drinkwater/jaar

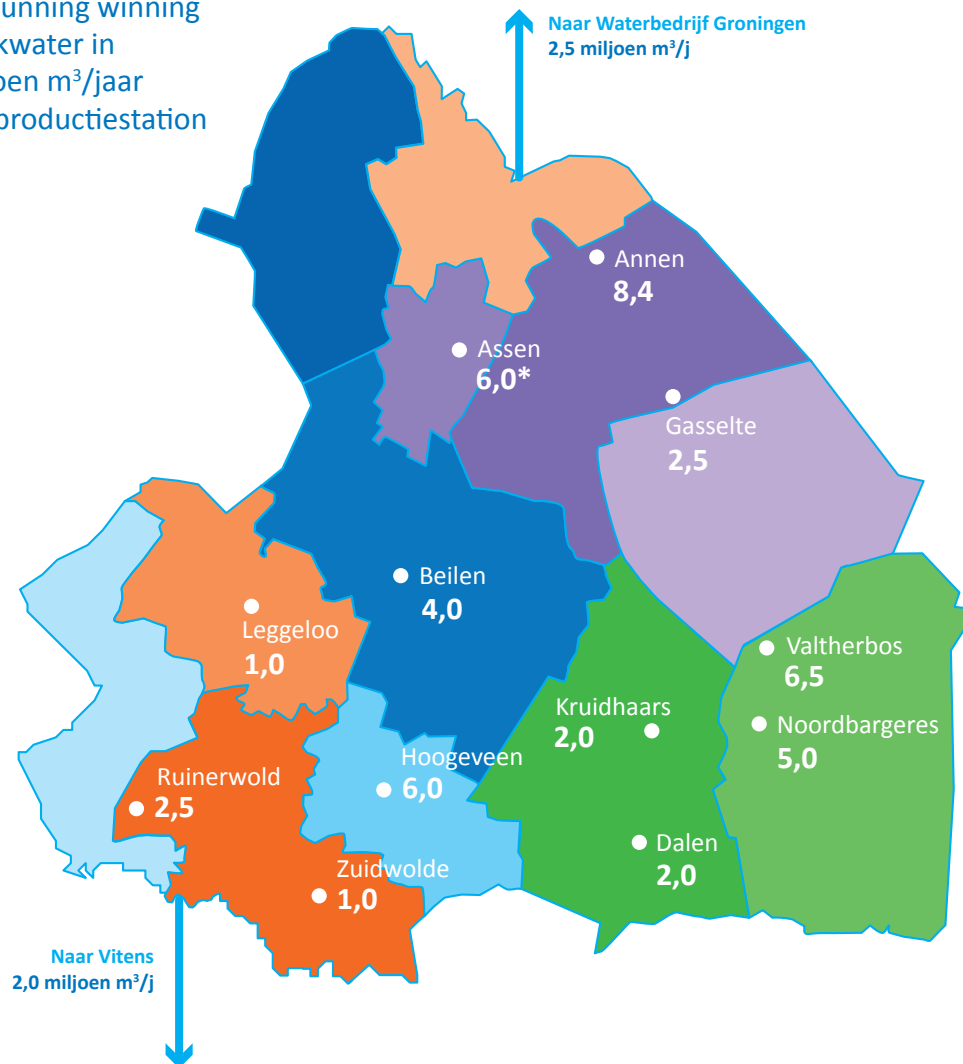
Levering

4,5

miljoen m³
drinkwater

Levering aan Vitens
en Waterbedrijf Groningen

Vergunning winning
drinkwater in
miljoen m³/jaar
per productiestation



Onze belangrijkste thema's

De wereld om ons heen verandert. Soms sneller dan gedacht. De veranderingen die WMD in 2021 voor uitdagingen hebben gesteld zijn in dit jaarverslag aan de hand van zes thema's beschreven. Thema's die veel verder reiken dan alleen 2021. De gemaakte keuzes zullen dan ook de komende jaren zichtbaar blijven in de plannen en de dagelijkse operatie van WMD.



Waterkwaliteit – schoon, veilig en gezond drinkwater

WMD komt steeds meer vervuilingen tegen in het grondwater afkomstig van landbouw, industrie en huishoudens die een oorsprong hebben van vele decennia geleden. Om de vereiste drinkwaterkwaliteit te kunnen garanderen zijn extra investeringen nodig in aanvullende zuiveringsstappen.

[Lees meer op pagina 19](#)



Waterkwantiteit – voldoende drinkwater in de toekomst

WMD houdt rekening met een substantiële groei van de drinkwatervraag. In 2027 heeft WMD naar verwachting 2 miljoen m³ extra water nodig, en tot 2035 verwachten we zelfs 4 miljoen m³ extra water nodig te hebben. Daarom is WMD op zoek naar nieuwe waterwinlocaties én zullen bestaande winlocaties eventueel worden uitgebreid. [Lees meer op pagina 22](#)



Arbeidsmarkt – krapte en vergrijzing

De arbeidsmarkt is krap, vooral op het gebied van technisch personeel en ICT-professionals. Door deze krapte én vergrijzing van het huidige personeelsbestand ziet WMD een opgave voor het aantrekken van nieuwe medewerkers.

[Lees meer op pagina 24](#)



ICT en cybersecurity – primaire infrastructuur en cybersecurity

WMD wordt steeds meer een datagestuurde organisatie. Onze primaire processen (productie, distributie en verkoop) zijn onlosmakelijk verbonden met automatisering. Cybersecurity wordt in onze digitale wereld steeds belangrijker. WMD moet investeren in kennis, cybersecurity en informatiemanagement.

[Lees meer op pagina 25](#)



Energie en duurzaamheid – focus op energie en hergebruik

In 2021 is de toekomstige CO₂-voetafdruk van WMD bepaald. Door de noodzakelijke uitbreiding van zowel de capaciteit (waterkwantiteit) als het aantal zuiveringsstappen (waterkwaliteit) wordt de uitstoot van CO₂ door het stijgende energieverbruik groter als er geen maatregelen worden genomen. Dit vraagt om de ontwikkeling van energieconcepten die passen bij de openbare drinkwatervoorziening en die aansluiten bij de huidige energietransitie.

[Lees meer op pagina 26](#)



Wet- en regelgeving – nieuwe wetten en interpretaties

De openbare drinkwatervoorziening is in Nederland gereguleerd door meerdere wetten en aanvullende regelgeving. Met de veranderingen in de maatschappij zijn ook deze wetten en de interpretaties ervan aan veranderingen onderhevig. Voor WMD is het van belang om in gesprek te blijven met de overheden die verantwoordelijk zijn voor de wetgeving en de handhaving daarvan.

[Lees meer op pagina 28](#)



Waterkwaliteit
Waterkwantiteit
Arbeidsmarkt
ICT en cybersecurity
Energie en duurzaamheid
Wet- en regelgeving



WMD komt steeds meer vervuilingen tegen in het grondwater afkomstig van landbouw, industrie en huishoudens die een oorsprong hebben van vele decennia geleden. Om de vereiste drinkwaterkwaliteit te kunnen garanderen zijn extra investeringen nodig in aanvullende zuiveringsstappen.

De zuiveringen worden steeds complexer, omdat er steeds meer ongewenste stoffen worden aangetroffen in het grondwater. Dit komt enerzijds doordat WMD steeds geavanceerdere meetmethoden gebruikt (en zo dus meer stoffen aantreft) en anderzijds omdat het soms wel dertig jaar duurt voordat een stof (uit bijvoorbeeld de industrie) in het grondwater sijpelt. Stoffen die in het verleden in de bodem terecht zijn gekomen, treffen we dus nu of in de toekomst pas aan.

Aanvullende zuivering

Bij de grondwaterbronnen bij Noordbargeres in Emmen is een aantal jaar geleden bentazon ontdekt. Daar hebben we in 2017 een tijdelijke extra zuiveringsstap met actiefkool gebouwd om deze stof uit het water te filteren. De bouw van de definitieve zuiveringsinstallatie wordt in 2022 afgerond. De in 2021 ontdekte ongewenste stof EDTA kan niet worden verwijderd door het nieuwe actiefkoolfilter. WMD onderzoekt nu of, en zo ja hoe de zuivering verder aangepast moet worden.

Samenwerking met stakeholders

Alleen zuiveren is niet voldoende om de kwaliteit van Drents drinkwater te borgen in de toekomst. Het gebruik van te veel mest (nitraat) en gewasbeschermingsmiddelen verontreinigt het grondwater. Maar ook de lozingen van PFAS*, medicijnen en industriële afvalstoffen zien we steeds meer terug in de drinkwaterbronnen. WMD werkt in een aantal kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden samen met diverse stakeholders om de verontreinigingen tegen te gaan. Bijvoorbeeld met agrarische ondernemers werken we in studiegroepen om nitraatuitspoeling richting het grondwater terug te kunnen dringen.

Ook zet WMD in op bewustwording bij Drentse inwoners via het platform beschermjedriverkwater.nl en via informatieborden langs de wandelroutes door waterwingebieden.

Het nauwe contact van WMD met lokale en regionale overheden is van belang om prioriteit te geven aan de bescherming van de bronnen hun water- en omgevingsplannen

* Uit onderzoek van het RIVM bleek dat PFAS overal in Nederland diffuus verspreid aangetroffen kan worden. Het gaat daarbij om lage concentraties, die wel al schadelijk zijn. WMD komt deze stoffen nu nog niet tegen in de bronnen.



Henk Brink, manager Strategie en

Kwaliteit: “In 2021 werd bij onze bronnen in Noordbargeres een nieuwe verontreiniging ontdekt.

Dankzij een nieuwe meetmethode, de zogenaamde ‘brede screening’ kunnen we steeds meer nieuwe – soms schadelijke – stoffen meten die in het grondwater zitten. Onze bronnen schoonhouden is voor WMD een grote uitdaging voor de toekomst. De verwachting is, dat we steeds meer stoffen gaan vinden die niet in ons water thuishoren. WMD blijft daarom investeren in onderzoek, analyses en nieuwe zuiveringsmethoden. Onze samenwerkingspartners, zoals WLN (zie volgende pagina), zijn daarbij enorm belangrijk”.





Interview met Hilde Prummel

‘WLN is meer dan een technisch laboratorium; we geven steeds meer duiding en advies’

WLN is een 100% dochteronderneming van Waterbedrijf Groningen en WMD. WLN specialiseert zich in waterkwaliteit en -technologie. Voor beide drinkwaterbedrijven werkt WLN continu aan de verbetering van de drinkwaterkwaliteit. Directeur Hilde Prummel zag in haar organisatie in 2021 een enorme vlucht in onder andere de laboratoriumtechnieken. “Onze technieken en meetprogramma’s worden steeds geavanceerder en beter”.

Het corona-jaar 2021 was voor WLN een druk jaar. Een jaar waarin Hilde Prummel spreekt over ‘een vlucht in onze labtechnieken’. Daarmee doelt ze onder andere op het risicogestuurd monitoren, waarbij méér wordt gemeten in bepaalde gebieden waar naar verwachting meer ongewenste ‘stofjes’ zitten. “Dit is een intensief proces, waarbij een goede evaluatie belangrijk is. Want je moet uitleggen waarom je iets niet meet! Er worden bij risicogestuurd monitoren bepaalde parameters geschrapt. Stoffen die niet of nauwelijks nog gevonden worden, worden in meetfrequentie verlaagd. Hierdoor komt er meer ruimte om de wél belangrijke stoffen te meten”, legt Prummel uit.

De kwaliteit van het grondwater verslechtert, maar onze analyseapparatuur op het laboratorium wordt steeds gevoeliger en kan op een lager niveau meten. Dat zien we bijvoorbeeld bij de WMD winning in Noordbargeres, waar in de bronnen steeds meer verontreinigingen worden ontdekt. Om deze stoffen te verwijderen startte WMD in 2020 met de uitbreiding van de zuivering met een actiefkoolfilterinstallatie, onder andere voor de verwijdering van de stof bentazon. In 2021 werd er echter een stofje ontdekt dat niet kan worden verwijderd door de actiefkoolfilters: EDTA. “Deze stof werd vroeger gebruikt in was- en schoonmaakmiddelen”, vertelt Prummel. “Samen met WMD en een externe partij zijn we een pilot gestart met nanofiltratie om dit stofje uit het grondwater te halen. Ik verwacht dat we in de toekomst nog meer nieuwe zuiverings-technieken zullen moeten toepassen”.



Interview met Hilde Prummel

WLN investeert daarom continu in nieuwe technieken en apparatuur. Dit doet WLN in afstemming met de vier andere laboratoria in Nederland, die samen werken voor alle tien drinkwaterbedrijven in Nederland. Maar naast apparatuur zijn ook de juiste mensen cruciaal voor het bedrijf, vertelt Prummel: “Het kennisniveau van onze medewerkers ligt hoog. Niet alleen wat betreft het doen van metingen, maar ook omdat ze steeds meer van de data duiden en vervolgens een advies uitbrengen; van lopende band-werk is allang geen sprake meer! Goede analisten zijn ontzettend belangrijk en daarom investeren we in hun ontwikkeling en scholing. We hebben goede relaties met diverse onderwijsinstellingen en bieden regelmatig stageplekken aan”.

De samenwerking met WMD was in 2021 erg goed, vindt Prummel. “We hebben veel contact met elkaar gehad en er is regelmatig afgestemd over zaken. WMD staat voor diverse uitdagingen, zoals de vervuilingen in het grondwater. WLN zal er alles aan doen om WMD te helpen bij deze uitdagingen”.

‘Goede analisten zijn belangrijk en daarom investeert WLN in ontwikkeling en scholing.’





WMD houdt rekening met een substantiële groei van de drinkwatervraag. In 2027 heeft WMD naar verwachting 2 miljoen m³ extra water nodig, en tot 2035 verwachten we zelfs 4 miljoen m³ extra water nodig te hebben. WMD is wettelijk *verplicht* om drinkwater te leveren in haar voorzieningsgebied. Daarom is WMD op zoek naar nieuwe waterwinlocaties én zullen bestaande winlocaties eventueel worden uitgebreid.

Kijkend naar de infrastructuur voor het leveren van voldoende drinkwater, dan is WMD de afgelopen twintig jaar voornamelijk bezig geweest met het onderhoud en vervangen van bestaande productie- en distributiemiddelen. Waar het vervangen van verouderde leidingen al vanaf 2010 voortvarend was opgepakt is bij de productiestations gekozen voor het zo lang mogelijk benutten van de aanwezige installaties. Dit is immers het meest economisch.

Groei van de bevolking en de verdrogingsproblematiek leiden tot een transitie in het denken over de watervoorziening in Drenthe.

Manager Distributie Marco de Rijke:

“WMD levert onberispelijk drinkwater tegen acceptabele kosten voor iedereen in Drenthe, generatie na generatie. Voor de sector distributie vullen wij dit als volgt in: wij leveren onberispelijk drinkwater met voldoende druk aan onze klanten via ons drinkwaterleidingnet. Wij doen dit zo efficiënt mogelijk. Ook in 2021 hebben we hard gewerkt aan optimalisatie van ons leidingnet. Daarnaast hebben monteurs en projectleiders de online tool Geoviewer in gebruik genomen”.



In 2018 is echter vastgesteld dat een deel van de productiestations de komende tien jaar gerenoveerd moet worden en het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) is daar in 2018 op aangepast.

In 2021 zijn daar twee nieuwe uitdagingen bijgekomen: groei van de bevolking in plaats van krimp en de verdrogingsproblematiek. Dit leidt tot een transitie in het denken over de watervoorziening in Drenthe. Het aantal inwoners in Drenthe is gegroeid en de prognoses zijn aangepast door gemeenten. Vanuit dit nieuwe inzicht moet WMD nu rekening houden met een substantiële groei van de drinkwatervraag voor de komende jaren.



Zoektocht naar nieuwe winlocaties

De zoektocht naar nieuwe winlocaties onderneemt WMD samen met Waterbedrijf Groningen en de provincies Drenthe en Groningen. De provincies hebben de taak om te zoeken naar reservevoorraden, de zogenaamde aanvullende strategische voorraden (ASV's) voor de drinkwatervoorziening. Voor Drenthe heeft de provincie de locaties inmiddels aangewezen. Per locatie wordt de komende jaren onderzocht wat de mogelijkheden zijn,

welke effecten een waterwinning heeft en welke maatregelen eventueel moeten worden genomen. Een tweede ontwikkeling is de verdrogingsproblematiek. Aangezien Drenthe niet beschikt over een bron in de vorm van een grote rivier is er geen alternatief voor de winning van grondwater. Het water dat nodig is om de aangegeven groei van de drinkwatervraag op te vangen moet dan ook uit de grond komen. Deze oplossing staat echter op gespannen voet met de actualiteit van de verdrogings-

problematiek. Hoewel het effect van de drinkwaterwinning op de verdroging verhoudingsgewijs marginaal is, is de beeldvorming bij publiek en politiek juist dat de winning van grondwater een van de belangrijkste oorzaken van verdroging is. WMD zal hier rekening mee moeten houden en zichtbare maatregelen moeten nemen die het effect van de grondwaterwinningen mitigeren. Deze maatregelen betreffen doorgaans kostbare projecten in de vorm van waterbuffers of infiltratievelden.

Nieuwe en gewijzigde aansluitleidingen

Een aansluitleiding is de leiding tussen de hoofdleiding en het pand waar het drinkwater wordt geleverd.

In 2021 is er 48 kilometer nieuwe leiding aangelegd, waarvan 40 kilometer vervanging van asbestcementleidingen (AC) betrof. 13% van het leidingnetwerk bestond in 2021 uit AC-leidingen. Bij voortzetting van dit tempo vervanging zijn over ongeveer 15 jaar alle AC-leidingen vervangen.

[Lees meer over onze infrastructuur op pagina 34](#)

2021 Aanvragen

Q1	aanleg/wijziging	Q2	aanleg/wijziging	Q3	aanleg/wijziging	Q4	aanleg/wijziging
jan	218	apr	157	jul	140	okt	143
febr	157	mei	144	aug	88	nov	144
mrt	169	jun	143	sep	172	dec	107
Totaal	544		444		400		394

2021 Gerealiseerd

Q1	aanleg	wijziging	Q2	aanleg	wijziging	Q3	aanleg	wijziging	Q4	aanleg	wijziging
jan	101	12	apr	116	15	jul	146	9	okt	170	23
febr	129	10	mei	205	16	aug	110	13	nov	193	17
mrt	219	27	jun	172	22	sep	164	14	dec	220	14
Totaal	449	49		493	53		420	36		583	54



De arbeidsmarkt is krap, vooral op het gebied van technisch personeel en ICT-professionals. Door deze krapte én vergrijzing van het huidige personeelsbestand ziet WMD een opgave voor het aantrekken van nieuwe medewerkers.

‘Wordt Watermaker’

Om (meer) potentiële kandidaten voor vacatures bij WMD te vinden, is in 2021 de campagne ‘Word Watermaker’ verder uitgerold. Met inspirerende verhalen van collega’s en een meer uitgebreide vacaturetekst krijgen sollicitanten een beter beeld van een baan bij WMD. “We merken ook dat het delen van vacatures op social media helpt bij het vinden van kandidaten. Dat hebben we in 2021 dus ook meer gedaan”, vertelt HR-adviseur Jan-Willem Scheeringa.

Er is veel vraag naar (technisch) personeel, waardoor voor WMD de uitdaging groot blijft.

HR-adviseur Jan-Willem Scheeringa

merkt de krapte op de markt: “De vacatures met een generiek profiel kunnen we nog relatief eenvoudig invullen mede dankzij deze nieuwe campagne. Er is meer aanbod bij dat soort functies en dat maakt het voor ons beter te doen. En potentiële medewerkers weten ons nu makkelijker te vinden. Maar voor specifieke functies, bijvoorbeeld technisch of op het gebied van ICT is het een stuk lastiger”.



In een constant veranderende omgeving, een omgeving waarin veel vraag is naar (technisch) personeel, blijft de uitdaging groot. Zeker omdat binnen WMD in de komende jaren nog veel personeel de organisatie zal verlaten vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Dit in combinatie met toenemende investeringen en daarmee mogelijk nog groei in de vraag naar arbeid, maakt dat WMD in de toekomst focus houdt op de arbeidsmarkt.





Onze primaire processen (productie, distributie en verkoop) zijn onlosmakelijk verbonden met automatisering. Cybersecurity wordt in onze digitale wereld steeds belangrijker. WMD moet investeren in kennis, cybersecurity en informatiemanagement.

Investeren in ICT

In 2021 hebben WMD en Waterbedrijf Groningen een onderzoek laten uitvoeren door IBM naar het waterbedrijf van de toekomst en de relatie met de ICT-structuur. Uit dit onderzoek bleek, dat als WMD toekomstbestendig wil zijn op het gebied van ICT en cybersecurity, er een interne shift moet plaatsvinden. Er moet meer worden geïnvesteerd in kennis, cybersecurity en informatiemanagement.

Cybersecurity

De drinkwatersector is een vitale sector. Leveringszekerheid en continuïteit zijn van cruciaal belang. Een verstoring in de levering van drinkwater kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting. De drinkwatersector, en ook WMD, moet zich daarom goed beschermen tegen digitale dreigingen en inbreuken.

De cyberdreiging is het afgelopen jaar enorm toegenomen en de verwachting is dat dit de komende jaren verder toeneemt. Niet alleen was er sprake van meer aanvallen op grote bedrijven, kennisinstellingen en overheidsinstanties maar ook door de

pandemie op thuiswerkers. Ook de impact ervan is steeds groter aan het worden. WMD moet voorbereid zijn om bij een eventuele aanval adequaat te kunnen acteren en daarmee de kwaliteit en leveringszekerheid van het drinkwater te garanderen. Aanbieders van essentiële diensten (AED's) (waaronder WMD) moeten in de toekomst aan veel strengere wetgeving voldoen.

Ook wordt het toezicht door bijvoorbeeld ILT geïntensifieerd. Het rapport van ILT rondom de cybersecurity van het Amsterdamse drinkwaterbedrijf Waternet heeft ertoe geleid dat ILT in 2021 alle drinkwaterbedrijven visiteerde. Het belang van een goede ICT-veiligheid werd hiermee nogmaals onderstreept. Bij cybersecurity gaat het niet alleen om tools en technieken, het gaat ook om mensen en mindset. Om de bescherming te maximaliseren is WMD gestart met een cybersecurity roadmap voor de komende 5 jaar. Hiermee zullen zaken als 'Privacy- and Security by design and default' de norm worden. Daarnaast maakt WMD de verschuiving van een reactieve naar een proactieve aanpak en van ad-hoc naar lange termijnplanning (o.a. risicomanagement, testen, oefenen, awareness). Op deze manier kunnen prioriteiten vooraf worden bepaald en de juiste middelen op het juiste moment ingezet worden.





In 2021 is de toekomstige CO₂-voetafdruk bepaald. Door de noodzakelijke uitbreiding van zowel de capaciteit (waterkwantiteit) als het aantal zuiveringsstappen (waterkwaliteit) wordt de uitstoot van CO₂ door het stijgende energieverbruik groter als er geen maatregelen worden genomen. Dit vraagt om de ontwikkeling van energieconcepten die passen bij de openbare drinkwatervoorziening en die aansluiten bij de huidige energietransitie.

Afvangen methaangas

WMD zoekt naar oplossingen om de CO₂-voetafdruk te verlagen. Dat doen we bijvoorbeeld op onze productielocaties in Zuidwolde en Hogeveen, waar we onderzoek doen naar het afvangen van methaangas. Dat gas wordt nu uit het grondwater geblazen om biologische omzetting in filters en het leidingnet te voorkomen.

Nieuwe energiebronnen

Op de productiestations wordt veel elektriciteit gebruikt. WMD wil gaan onderzoeken of het mogelijk is om de productiestations in de toekomst te laten draaien op zelfopgewekte stroom. Brendo Meulman is enthousiast, maar ook realistisch: “De opwekking van bijvoorbeeld zonne-energie kent een piek in de zonnige maanden, maar een productiestation moet elke dag kunnen rekenen op voldoende elektriciteit. Andere duurzame energiebronnen in combinatie met opslagtechnieken zijn dus zeker nodig”.

Samen met gemeente De Wolden en provincie Drenthe zijn in

Brendo Meulman, strategisch programmamanager bij WMD op het gebied van duurzaamheid, legt uit:

“Onze CO₂-voetafdruk wordt deels bepaald door de uitstoot van methaangas. We onderzoeken nu hoe we dit gas op een meer duurzame manier kunnen verwijderen en eventueel terugwinnen. Het is bijvoorbeeld mogelijk om het uitgeblazen methaan om te zetten naar elektriciteit wat we weer kunnen gebruiken. Dit is echter wel een kostbare stap”.



2021 voorzichtige verkenningen gedaan om het productiestation in Zuidwolde in de toekomst volledig zelfvoorzienend te laten zijn. Het gaat dan om een combinatie van zonnepanelen en een kleine windmolen, of meerdere, van maximaal 30 meter hoog.

Hergebruik van reststoffen

Duurzaamheid gaat niet alleen over het verbruik van energie. Ook het hergebruik van stoffen die ontstaan bij de productie van drinkwater is een duurzaam proces. Bijvoorbeeld kalk, dat in het grondwater zit, wordt voor een groot deel uit het water gehaald en opgeslagen in de vorm van kleine korrels. Consumenten gebruiken de korrels om de tuin te ontkalken en ook wegenbouwers maken er gebruik van. Het ijzer dat in het grondwater zit, verzamelt WMD in spoelvijvers naast de productiestations. Dit ijzerslib wordt gebruikt om bijvoorbeeld bakstenen te kleuren.



Omgekeerde osmose en nanofiltratie

Als gevolg van toenemende mate van verontreinigingen in het grondwater is WMD genoodzaakt om andere zuiveringstechnieken in te gaan zetten voor de drinkwaterproductie. Omgekeerde osmose of reverse osmosis is een dergelijke techniek om schoon drinkwater te produceren uit minder kwalitatief grondwater. Door over een halfdoorlatend membraan een drukverschil aan te brengen kan dit als een filter gaan werken. Ondanks dat er heel beperkt chemicaliën worden gebruikt (en dus geringere belasting voor het milieu) vindt er bij dit proces wel relatief veel waterverlies plaats. Voor bepaalde grondwaterbronnen kijkt WMD naar een andere techniek, waarbij minder energie wordt gebruikt én een lager productieverlies wordt gerealiseerd: nanofiltratie. Bij de bronnen in Noordbargeres is in 2021 gestart met een pilot.

CO₂- en energiereductie

We doen onderzoek naar het zelfvoorzienend maken van onze productielocaties. We gebruiken namelijk veel elektriciteit voor de productie van drinkwater. WMD onderzoekt of een combinatie van zonnepanelen, windmolens en waterstofgas een haalbare mogelijkheid is voor onze energievoorziening.



7. DUURZAME EN
BETAALBARE ENERGIE

Hergebruik van reststoffen

Alle restproducten die ontstaan bij de productie van ons drinkwater, worden hergebruikt. Het kalk wordt in korrels gebruikt door de landbouw, ons ijzerslib wordt gebruikt bij de productie van bakstenen en onze restwarmte voor verwarming van een sportpark in Hogeveen. Verder beperken we ons spoelwaterverlies door op 5 locaties te hergebruiken.



12. DUURZAME CONSUMPTIE
EN PRODUCTIE

Drinkwater uit de natuur

Voor de productie van drinkwater gebruiken we Drents grondwater dat we goed beschermen om te voorkomen dat er schadelijke stoffjes in komen. Want wat er niet in komt, hoeven we er ook niet uit te halen. WMD vindt grondwaterbescherming dan ook erg belangrijk en werkt hier intensief aan, samen met diverse partijen waaronder provincie Drenthe.



6. SCHOON DRINKWATER EN
GOEDE SANITAIRE
VOORZIENINGEN

Duurzaam inzetbare medewerkers

Onze medewerkers vormen de basis voor ons succes. Daarom investeren we in onze medewerkers. Bijvoorbeeld op het gebied van gezondheid en vitaliteit, maar ook door opleidingen en cursussen. We willen dat onze medewerkers duurzaam inzetbaar zijn.



8. FATSOENLIJKE BANEN EN
ECONOMISCHE GROEI



De openbare drinkwatervoorziening is in Nederland gereguleerd door meerdere wetten en aanvullende regelgeving. Met de veranderingen in de maatschappij zijn ook deze wetten en de interpretaties ervan aan veranderingen onderhevig. Voor WMD is het van belang om in gesprek te blijven met de overheden die verantwoordelijk zijn voor de wetgeving en de handhaving daarvan.

Drinkwaterwet en Drinkwaterbesluit

In weinig landen zijn de normen en de controles op drinkwater zo streng als in Nederland. Alle kwaliteitseisen voor kraanwater zijn vastgelegd in de Drinkwaterwet en het Drinkwaterbesluit. Hierin staan bijvoorbeeld normen over de toegestane concentratie van bepaalde stoffen in het drinkwater.

De Drinkwaterwet en Drinkwaterbesluit hebben betrekking op de kwaliteit van het water; vanaf de winning tot en met het water dat uit de kraan komt. WMD meet elke dag de kwaliteit van het drinkwater en volgt daarbij iedere stap in het proces: in de bron, tijdens het zuiveringsproces, in het leidingnet en uit de kraan. Ons laboratorium WLN neemt dagelijks watermonsters. Zo garanderen we altijd betrouwbaar drinkwater voor onze klanten.

Hoe een drinkwaterbedrijf water levert, is aan allerlei regels gebonden. De Inspectie voor Leefomgeving en Transport (ILT) voert actief toezicht uit op de drinkwatervoorziening om gezond-

heidsrisico's te voorkomen en de waterkwaliteit te bewaken. Ook houdt de ILT toezicht op continuïteit van de levering en de leveringszekerheid.

Ons land kent vele wetten en onderliggende bepalingen. Om te kunnen voldoen aan dit wettelijke kader, heeft WMD een verantwoordelijke aangesteld voor de procesbeheersing. Ook is een Compliance Officer aangesteld die de schakel vormt tussen de organisatie, externe partijen, directie en RvC op het gebied van het toepassen van wet- en regelgeving. Lees meer hierover in het hoofdstuk [Risicobeheer](#)

Toezicht ILT

Als drinkwaterbedrijf heeft WMD een meldingsplicht als er sprake is van een normoverschrijding van de drinkwaterkwaliteit. In 2021 hebben we 10 keer een melding moeten doen bij ILT. De meeste meldingen zijn terug te voeren op reparaties aan het leidingnet, op de aanpak van spuien en desinfectie (hygiënisch werken).

In afwijking van het toetsingskader over het toezicht op de tarieven dat ILT aan alle drinkwaterbedrijven heeft toegezonden, heeft WMD (samen met zes andere drinkwaterbedrijven) de drinkwaterlevering aan de grootverbruikers afgerekend als een reguliere drinkwaterlevering en is daarmee bewust afgeweken van het toetsingskader van ILT. De levering aan grootverbruikers kwalificeert volgens de toezichthouder sinds juni 2021 niet langer als de levering van drinkwater maar als de levering van 'ander-



water'. Vooral nog is door ILT aangegeven dat de keuze om af te wijken van het toetsingskader niet zal leiden tot een aanwijzing. Intussen zijn we als sector met ILT en het Ministerie van I&W hierover in gesprek.

Eind 2021 is door ILT een audit uitgevoerd waarbij is getoetst in hoeverre WMD voldoet aan de WBNI (wetgeving op het gebied beveiliging netwerk- en informatiesystemen). Voor WMD is er geen afwijking van de norm geconstateerd, de technische ICT-beveiliging is op orde bevonden.



Interview met Rick Reijtenbach, ILT

‘Het uitgangspunt is vertrouwen en de ILT vergewist zich of dat terecht is’

Rick Reijtenbach is Coördinerend specialistisch inspecteur bij de ILT. Hij vertelt over de rol van ILT en belangrijke ontwikkelingen voor de toekomst.

Wat is de rol van de ILT bij het houden van toezicht op de drinkwaterbedrijven in Nederland?

De ILT ziet er op grond van de Drinkwaterwet op toe dat de 10 drinkwaterbedrijven in Nederland de drinkwatervoorziening op de korte én lange termijn veilig (blijven) stellen. Ook houdt de ILT toezicht op de drinkwaterbedrijven in de bijzondere gemeenten van Nederland: Bonaire, Saba en Sint Eustatius (Caribisch Nederland).

Hoe wordt invulling gegeven aan deze rol van toezichthouder?

ILT stelt wettelijke rapportages op, voert gerichte inspecties op specifieke thema's of processen uit en beoordeelt de toestand-koming van de drinkwatertarieven tot de afhandeling van wettelijke normoverschrijdingen. Nieuw is de rol van ILT als toezichthouder van de WBNI (cybersecurity).

Daarnaast houden we goed contact met de drinkwaterbedrijven om tijdig nadelige maatschappelijke effecten of ontwikkelingen voor de drinkwatervoorziening te signaleren en zo nodig met signaalrapporten de Minister te informeren, zoals met het rapport over [‘De financierbaarheid investeringsopgave drinkwatersector’](#).

Hoe zou u de relatie met de drinkwaterbedrijven willen omschrijven?

In het algemeen is de relatie met de individuele bedrijven goed. Daarnaast hebben we regelmatig contact met de Vewin voor het bespreken en afstemmen van onderwerpen die relevant zijn voor de gehele drinkwatersector.

Als ILT vinden we het belangrijk om de bedrijven te spreken; over zaken die goed lopen, maar zeker ook over risico's en eventuele zorgen die een bedrijf of de ILT mocht hebben. Elk gesprek geeft ons specifieke informatie, ieder bedrijf is immers uniek en heeft haar eigen context en uitdagingen. →

Wat gaat er wat u betreft goed en waar zou het nog beter kunnen?

We worden door de drinkwaterbedrijven en de Vewin geïnformeerd over belangrijke veranderingen, incidenten of mogelijke risico's. Ook werken we op aantal onderwerpen constructief met elkaar samen. Het is voor de ILT van belang om eventuele risico's van de individuele drinkwaterbedrijven in een vroegtijdig stadium in beeld te krijgen, hier zien we nog ruimte voor verbetering.

We nodigen de bedrijven dus van harte uit om de ILT liever te veel dan te weinig te betrekken. Tegelijkertijd zullen we als ILT ook meer contact zoeken met de individuele bedrijven.

Wat ziet u als ideale vorm van toezicht?

De ILT streeft naar reflectief en risicogericht toezicht, hiermee worden prioriteiten afgewogen en wordt de aandacht gericht op dat wat er maatschappelijk het meeste toe doet. Voor de ILT is het ideaalbeeld dat bedrijven uit zichzelf compliant zijn: het uitgangspunt is vertrouwen en de ILT vergewist zich of dat terecht is.

Wat zijn de veranderingen die u als toezichthouder ziet over de afgelopen vijf jaar bij WMD?

We zien dat WMD in de afgelopen 5 jaren als drinkwaterbedrijf een grote verandering heeft doorgemaakt, waarbij de publieke drinkwatervoorziening nu centraal staat. WMD heeft een heldere toekomstvisie opgesteld en heeft met grote inzet afscheid genomen van diverse nevenactiviteiten uit het verleden. WMD informeert de ILT proactief, zoals bijvoorbeeld de

verkoop van een dochterbedrijf. Indien nodig worden we door WMD ook kritisch bevraagd over vigerende wetgeving of onze wijze van toezicht. Dit soort discussies zijn waardevol en houdt ons als toezichthouder scherp.

Wat ziet u als toezichthouder als de grootste opgaven voor de drinkwaterbedrijven in Nederland?

De bronnen van de drinkwatervoorziening staan onder grote druk door onder andere klimaatverandering, een toenemende watervraag en vervuiling van de bronnen.

Daarnaast zorgen onder andere de bouw van nieuwe woningen, klimaatadaptatie en het behoud van natuurwaarden voor een complexe puzzel waar het gaat om ruimtelijke planvorming. Het waterbelang – in brede zin – dient dus tijdig en op de juiste wijze in de planvorming te worden meegenomen.

Hoe hebben de drinkwaterbedrijven het in 2021 gedaan?

De bedrijven hebben in 2021 in het algemeen goed gepresteerd, ondanks de moeilijke omstandigheden als gevolg van de Covid 19-pandemie. [Voorgaande jaren was dat ook het geval.](#)

Wat zijn voor ILT de speerpunten voor de toekomst?

Voor mij als toezichthouder is het van belang dat het toezicht en de sector elkaar blijven vinden en versterken in de eigen rollen.





Vivienne Frankot, manager Klant en bedrijfsondersteuning:

“In 2021 zijn we verder gegaan met het verbeteren van de dienstverlening aan onze klanten. Dat doen we onder andere door scherpe keuzes te maken in onze interne processen en werkwijzen. Door een nieuwe manier van werken (de inzet van trafficers en vraagbaken) voor de frontoffice activiteiten is ons servicelevel sterk verbeterd. Daarnaast zorgde de invoering van een geautomatiseerde vorm van betalen in termijnen ervoor dat we 2.800 minder telefonische klantcontacten hadden dan tijdens de zomerperiode in 2020. Het servicelevel steeg van 84,3% (2020) naar 98,7% (2021). Een resultaat om trots op te zijn”.



Incassoproces

In 2021 heeft WMD bij 49 percelen de watertoevoer gesloten wegens wanbetaling. Het merendeel van deze aansluitingen werd na betaling weer aangesloten. In de eerste drie kwartalen van 2021 heeft WMD in afwachting van de corona-ontwikkelingen geen percelen afgesloten. Er heeft gedurende die periode wel overdracht van de vorderingen aan een incassobureau plaatsgevonden. In het kader van vroegsignalering heeft WMD met tien Drentse gemeenten een convenant gesloten om gegevens te kunnen overdragen van debiteuren met problematische schulden.

Meterverwisseling

Ruim 11.000 meters zijn er verwisseld. Omdat in 2021 de coronamaatregelen nog van toepassing waren, kon WMD niet het gebruikelijke aantal watermeters verwisselen.

Revisie van watermeters

De keuze is gemaakt om de revisie van watermeters in eigen beheer te gaan uitvoeren. In 2022 wordt de revisiestraat in bedrijf genomen in het pand van de voormalige bottelarij te Annen. Hiermee wordt nieuwe werkgelegenheid gecreëerd in de regio, waarbij ook aan mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt kansen geboden worden.

Meteropname 2021

In december vond de jaarlijkse meteropname plaats. Ruim 80% van de meterstanden werd in 2021 digitaal doorgegeven. Daarnaast werden klanten in de gelegenheid gesteld om dit via een geautomatiseerde telefoonlijn te doen. Bij mensen die problemen hadden met het opnemen van de stand, kwam een medewerker langs. Meer dan 94% van de opgevraagde meterstanden kwam binnen bij WMD. Bij klanten die geen meterstand doorgaven heeft WMD het watergebruik geschat.



Klantencontacten

Telefoon

De klantenservice beantwoordde ruim 61.000 telefoontjes waarbij gemiddeld binnen 28 seconden door ons werd opgenomen.

Mail

Er werden 25.651 mails afgehandeld door de medewerkers van de klantenservice.

Betalen in termijnen

Aan circa 5.000 klanten die al eerder gebruik hadden gemaakt van de mogelijkheid om in termijnen te betalen werd deze optie geautomatiseerd aangeboden. Dit leverde gemak op voor de klant; hij of zij hoefde zelf niks aan te vragen. Dit zorgde voor minder telefoon- en mailverkeer tijdens de verzending van facturen.

Klachten

Er werden in totaal 806 klachten geregistreerd (in 2020 waren dit er 741) en 25 complimenten (8 in 2020). De meeste klachten gaan over storingen en drukklachten. Ook waren er een aantal grotere, of herhaalde, hoofdleidingbreuken en storingen. Ongeveer de helft van het totale aantal klachten in deze categorie betroffen deze breuken en storingen.

De stijging van het aantal bruinwater klachten kwam grotendeels door de hierboven genoemde hoofdleidingbreuken.

Ook het aantal kwaliteitsklachten steeg licht in 2021. Het ging hierbij met name om geur- en smaakklachten en klachten over de hardheid van het water.

Klanttevredenheid

Via de Klantcontactmonitor voert WMD doorlopend klanttevredenheidsonderzoeken uit met betrekking tot de verschillende processen.

- doorgeven van verhuizingen 8,4
- meteropname 8,7
- duidelijkheid van de factuur 7,9
- meterwisseling 8,5

Accountmanagement groot zakelijke relaties

Om grootzakelijke klanten beter te kunnen bedienen, werd in 2021 gestart met accountmanagement voor deze specifieke groep om complexe vragen van deze klantgroep sneller en efficiënter te kunnen afhandelen. Hierbij zijn vaste aanspreekpunten bij de afdeling Klant & Verkoop aangesteld om dit proces te bewaken.



Aantal aansluitingen

Aantal aansluitingen per 31 december 2021:

- technische aansluitingen: 202.392
- aantal wooneenheden: 8.017
- administratieve aansluitingen: 210.409

Voor het begrip 'aansluiting' hanteert WMD de volgende definities:

- Installaties/technische aansluitingen: ieder aansluitpunt waar op enig moment drinkwater kan worden geleverd (bemeterde, onbemeterde, centraal bemeterde of leegstaande percelen).
- Administratieve aansluitingen: aantal technische aansluitingen plus het aantal objecten achter een perceel.

Klantenpanel

In 2021 zijn er twee bijeenkomsten geweest met het WMD-klantenpanel. Eén overleg vond digitaal plaats en het andere 'live' in het productiestation in Annen, inclusief een rondleiding. Met het panel is o.a. gesproken over de digitale watermeter, duurzaamheid en het verhogen van de drinkwatertarieven. In 2022 staan twee bijeenkomsten met het panel gepland.



Inspecties

WMD doet elk jaar inspecties op het gebied van legionella voor de ILT. Ook controleert WMD vanuit de Drinkwaterwet binneninstallaties van bedrijven in bepaalde risicoklassen, zoals dierenwinkels en autowasstraten. De frequentie van de controles hangt af van de risicoklasse van het bedrijf en vindt elke drie of zes jaar plaats. In 2021 zijn er in totaal 692 inspecties uitgevoerd.

Inspecties 2021

Onderverdeling in risico-oordeel	Bestaande bouw	Nieuwbouw	Totaal
Geen Risico	114	0	114
Beperkt Risico	396	0	396
Verhoogd Risico	82	0	82
Sterk Verhoogd Risico	100	0	100
Totaal	692	0	692

Geoviewer

In 2021 is Geoviewer volledig geïmplementeerd. Deze online tool biedt monteurs en projectleider een helder en real-time overzicht van kaarten en leidingen, zodat er goed inzicht is in knelpunten en problemen en KLIQ-meldingen snel kunnen worden gedaan.

Aanleg WMD-glasvezel

WMD is in 2021 begonnen met het aanbrengen van mantelbuizen waarmee in de toekomst de mogelijkheid wordt geboden voor een eigen glasvezelnet.

Toename aantal aansluitingen

In 2021 zijn er meer nieuwbouwaansluitingen gerealiseerd. Ook in de toekomst worden er naar verwachting meer huizen gebouwd en zullen er dus meer wateraansluitingen gemaakt moeten worden. Hierbij werkt WMD samen binnen Grond'g: een overkoepelende organisatie waarin diverse nutsbedrijven samenwerken, om zo de overlast voor omwonenden bij werkzaamheden te beperken.

Materiaal leidingen

	Aantal kilometer	%
AC	638,26	12,24
PVC/PE	4.450,70	85,35
GIJ	125,94	2,42
Totaal	5.214,90	100



Meerjarenonderhoudsplan

Om het onderhoud aan het distributienet gestructureerd vorm te geven is het Meerjarenonderhoudsplan Distributie (MJOPD) 2021-2025 opgesteld. Hierin is onderbouwd welke vervanging- en onderhoudsinspanning gewenst is om storingen, ondermaatse leveringsminuten (OLM) en klachten op een acceptabel niveau te houden.

Door onderzoek en analyse van de uitgevoerde leidingprojecten, klachten, OLM en storingen/breuken is vastgesteld dat:

- De prijs per meter AC (AsbestCement) vervanging langzaam stijgt;
- Het aantal drukklachten de afgelopen jaren stevig is toegenomen;
- De ongeplande OLM stijgen sinds 2016;
- Het resterende AC verslechtert en storingsgevoeliger wordt;
- Het aantal storingen per maand sinds 2014 stijgt.

Er zijn prognoses opgesteld voor de ontwikkeling van de storingen in het net op basis van verschillende asbestcement vervangingsinspanningen. Om de stijging van de storingen en OLM te stoppen en op termijn (2023-2026) te keren is het nodig om de komende planperiode minstens 50 kilometer AC per jaar te vervangen.

Er is daarnaast met een gestructureerde methodiek in nauwe samenwerking met planners, monteurs en projectleiders per object in het leidingnet vastgesteld wat het gewenste type onderhoud is en met welke frequentie dit onderhoud gepleegd moet worden. Dit overzicht van het gewenste onderhoud verschilt niet veel van de huidige praktijk.

De volgende plannen wijken af van de huidige werkwijze:

- Minimaal 50 kilometer AC per jaar vervangen (afgelopen 9 jaar gemiddeld 45 kilometer per jaar).
- Afsluiters inspecteren in BEEL/calamiteiten/primaire leidingen eenmaal per jaar en alle overige afsluiters met een frequentie van eenmaal per 4 jaar.
- Jaarlijks spuien bij calamiteitenafsluiters. Daar waar nog geen brandkranen aanwezig zijn worden die geplaatst.
- Bij AC-vervanging worden PVC aansluitleidingen tot en met een diameter van 20 centimeter vervangen.





Interview met Cees Bijl

‘WMD is een solide, betrouwbaar bedrijf met een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid’

Toen Cees Bijl (inmiddels burgemeester van gemeente Midden-Drenthe) in mei 2016 aantrad als gedeputeerde bij Provincie Drenthe, kreeg hij vrijwel meteen te maken met een lastig dossier: WMD was in opspraak doordat het bedrijf miljoenen euro's was kwijtgeraakt door waterprojecten in Indonesië. Zo'n vijf jaar later is Bijl tevreden met hoe WMD zich heeft herpakt.

“Ik kende WMD natuurlijk vanuit mijn tijd als burgemeester in Emmen en ik had altijd het beeld dat het een solide bedrijf was. Toen ik in 2016 begon als gedeputeerde heb ik me razendsnel moeten inlezen in het WMD-dossier na allerlei kritische vragen vanuit Provinciale Staten”.

Voor Bijl stond destijds als een paal boven water dat de continuïteit van het bedrijf voorop stond. “De waterlevering aan Drentse inwoners en bedrijven was het allerbelangrijkste. Dat moest gewoon doorgaan. Ondertussen moesten wij, net als andere betrokkenen, uitzoeken wat er precies aan de hand was. Dat deden we op een zakelijke manier en op afstand, wat het af en toe best lastig maakte”.

Met het aantreden van een nieuwe directeur en een nieuwe Raad van Commissarissen zijn er scherpe keuzes gemaakt in de bedrijfsvoering van WMD. En die keuzes waren zeer nodig, vindt ook Bijl: “Stap voor stap is er gewerkt aan het afscheid nemen van activiteiten die niet langer pasten bij waar WMD voor staat: het leveren van drinkwater. Dat proces heeft tijd gekost, maar is zeer zorgvuldig geregistreerd en gerealiseerd. WMD is terug naar de basis en focust zich op de toekomst”.

Dat die toekomst ook een aantal fikse uitdagingen met zich meebrengt, ziet ook Bijl. “De vervuiling van het grondwater en de groei van de bevolking zijn voorbeelden van ontwikkelingen die invloed hebben op WMD. Ik ben ervan overtuigd dat de huidige directie een heldere visie heeft om al deze ontwikkelingen aan te kunnen in de toekomst. Drinkwater is belangrijk, ook al vinden veel mensen het heel gewoon. De prijs is laag en het komt gemakkelijk uit de kraan. Toch merk ik dat er steeds meer aandacht komt voor onze leefomgeving en het milieu. De bewustwording groeit, het is allemaal niet vanzelfsprekend. En dat geldt ook voor Drents water uit de kraan”.

Productie drinkwater



Joris Grotenhuis, manager sector productie:

“Vergeleken met de afgelopen jaren was 2021 een relatief ‘normaal’ en stabiel jaar qua waterlevering. Er was geen sprake van periodes van droogte in de zomer, zoals de jaren ervoor.

We produceerden meer drinkwater dan in de ‘droge jaren’ 2018 en 2019. Net als vorig jaar heeft de sector productie hard gewerkt aan diverse projecten, zoals de vervanging van reinwaterkelders, de bouw van het nieuwe productiestation in Beilen en het plaatsen van actiefkoolfilters bij Noordbargerres. Veel kennis hebben we zelf in huis bij WMD. Dat houdt de vaart in onze projecten”.



Drinkwaterproductie

In 2021 produceerde WMD ruim 35 miljoen m³ drinkwater waarvan 30,6 miljoen m³ geleverd is aan klanten in het WMD verzorgingsgebied. We leverden ook 4,5 miljoen m³ aan Waterbedrijf Groningen en Vitens: in 2021 was dit ruim 5,6 miljoen m³. Dit is vergelijkbaar met 2020. Daarnaast hebben we nog ongeveer 1 miljoen m³ drinkwater ingenomen van WBG voor de levering in Roden en omstreken ([zie ook pagina 15](#)).



Koolfilterinstallatie Noordbargerres

In 2020 is begonnen met de uitbreiding van productiestation Noordbargerres. In 2021 zijn in een nieuw gebouw acht grote ketels geplaatst met een actiefkoolfilter. [Bekijk de video](#)

Procesautomatisering

In 2021 is de vervanging van hardware en software op de productiestations afgerond. Bij dit meerjarenproject werkten de teams Projecten Installaties, Onderhoud en Bedrijfsvoering intensief samen. Alle benodigde software werd door WMD zelf geschreven en getest. In 2021 werden de laatste onderdelen opgeleverd met de ombouw van productiestation Hoogeveen en de distributiereservoirs in Smilde, Pesse en Mantinge. WMD is nu weer klaar voor de toekomst voor wat betreft het besturen van de productielocaties.



Nieuwbouw Beilen

De bouw van het nieuwe productiestation in Beilen ging in 2021 volgens planning door. Vanuit dit station wordt straks niet alleen water geleverd aan inwoners van Midden-Drenthe, maar ook aan Vitens (productiestation Terwisscha in Appelscha). Naar verwachting gaat het productiestation leveren vanaf 2023. Deze waterfabriek zal zachter drinkwater gaan leveren. De skids die het water ontharden (en in de toekomst een barriere vormen tegen mogelijke verontreinigingen in het grondwater) worden in de WMD werkplaats in Annen gemaakt.



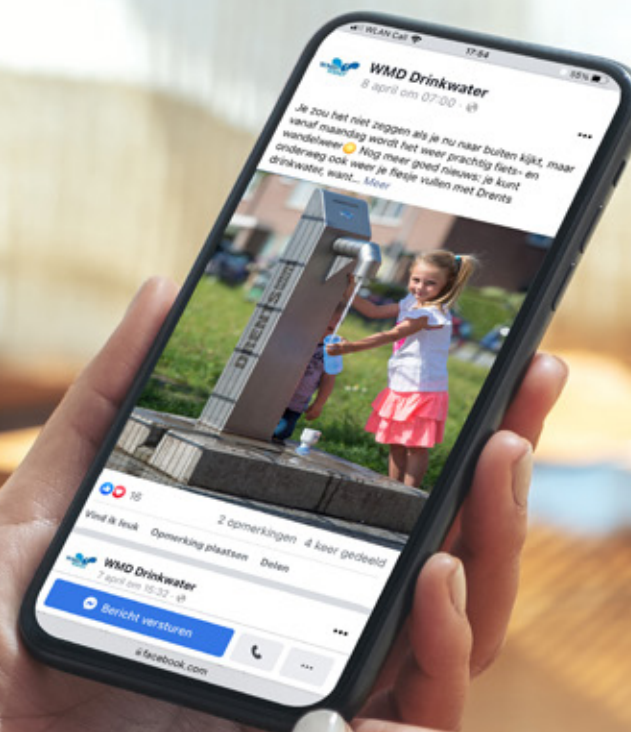
Nieuwbouw reinwaterkelders

WMD bezit 12 productielocaties met 35 reinwaterreservoirs. In deze reservoirs wordt het schone geproduceerde drinkwater opgeslagen. WMD is bezig met een meerjarenprogramma om de oudere reservoirs te vervangen en in sommige gevallen de capaciteit uit te breiden. Zo is er altijd voldoende water op voorraad om de ochtend- en avondpieken op te vangen. In 2021 werden reinwaterkelders vervangen in Dalen, Zuidwolde en Ruinerwold.

Nieuw grondbeleid

Als eigenaar van ca. 850 hectare grond in Drenthe, wil WMD duurzaam omgaan met deze natuurgebieden en grond. Daarom is er een nieuw grond- en pachtbeleid ontwikkeld, waarvoor de norm 'circulair en duurzaam grondgebruik' wordt. WMD legt met het nieuwe beleidskader een heldere visie en eenduidig beleid vast, voor nu en in de toekomst. De hoogste prioriteit heeft het beschermen van de kwaliteit van het grondwater en het creëren van de juiste condities voor waterwinning. Het grond- en pachtbeleid moet hieraan bijdragen.







Deelname aan ROEG!

Vanaf 2021 was WMD regelmatig te zien in het RTV Drenthe programma ROEG!. Dit natuurprogramma laat elke week mooie en verrassende verhalen uit de Drentse natuur zien. WMD en de natuur horen bij elkaar. Dankzij onze prachtige waterwin- gebieden kunnen wij 500.000 Drenten iedere dag voorzien van betrouwbaar drinkwater. De natuurgebieden waar WMD water wint zijn van groot belang voor de kwaliteit van ons water. Daarom is WMD aangesloten bij het natuurplatform ROEG! van RTV Drenthe. Terreinbeheerder Peter Bartelds is het vaste gezicht in het tv-programma. [Ga naar ROEG!](#)



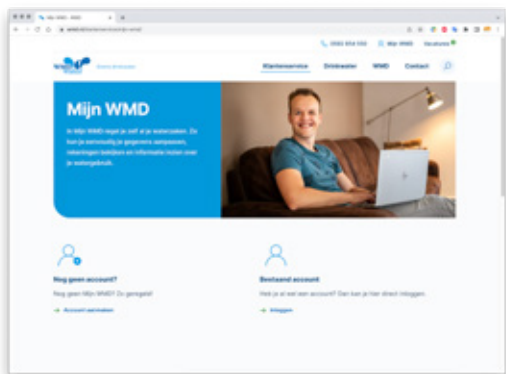
WMD in de media

WMD is een bedrijf waar ontzettend veel gebeurt. We zijn een innovatief bedrijf en laten onze klanten en stakeholders graag zien wat we doen, hoe we het doen en waarom. Bijvoorbeeld dat het maken van drinkwater voor ons steeds lastiger wordt door de vervuilde grondwaterbronnen. Of dat we een extra zuiveringsstap hebben ingebouwd bij onze waterwinning in Noordbargeres. Maar ook dat in 2021 onze [watertoren in Coevorden](#) is verkocht. We leggen uit hoe het zit, onder andere op onze website. Dat doen we met opiniestukken, blogs, animaties en filmpjes met interviews. Maar ook via externe kanalen vertelden we in 2021 steeds vaker ons verhaal en onze standpunten. In regionale kranten, maar ook in TV programma's of online. Drinkwater is belangrijk; en dat mag heel Drenthe weten!



Communicatie en educatie

Het programma LesjeDorst is een educatief platform van drinkwaterbedrijven, speciaal voor basisschoolleerlingen. Dit online platform geeft informatie, proefjes en er kunnen gastlessen worden aangevraagd. Tijdens een vermindering van de coronaregels hebben een aantal enthousiaste WMD-mede- werkers gastlessen verzorgd op diverse basisscholen in Drenthe tijdens de Nationale Kraanwaterdag. Het komende jaar worden deze gastlessen opnieuw gegeven. Daarnaast is WMD met diverse partijen in overleg rondom meer educatie over kraan/ drinkwater aan kinderen.



Website en social media

De website wmd.nl kreeg in 2021 een opfrisbeurt met nieuw beeldmateriaal. In totaal had de website 1,1 miljoen pagina-weergaven, ongeveer hetzelfde als in 2020. Het aantal unieke bezoekers steeg met 7% naar 375.000. Het aantal sessies in de portal MijnWMD steeg met 9,5%. De snelheid van de website verbeterde met 19% in 2021.

Ook de social media kanalen van WMD deden het goed in 2021. **Webcoördinator Tom Haze vertelt:** “WMD is relatief laat gestart met social media, zo’n tien jaar later dan collega drinkwaterbedrijven. Maar we groeien goed en in 2021 zijn we op Facebook de 2.000 volgers gepasseerd. Daarmee zitten we de andere drinkwaterbedrijven al flink op de hielen. Qua interactie doen we het ontzettend goed. Onze posts krijgen veel likes, reacties en shares”. Eind 2021 had WMD op Facebook 1.936 likes (41% meer dan 2020) en 2.016 volgers (41% meer dan in 2020). Ook op LinkedIn steeg in 2021 het aantal mensen dat WMD volgt met 36% naar 2.566.



Aantal tappunten groeit

Naast het water dat thuis uit de kraan stroomt, verzorgt WMD ook drinkwatertappunten voor in de openbare ruimte. Het aantal watertappunten in Drenthe groeit elk jaar. Eind 2021 waren er in totaal 22 WMD buitentappunten. Onder andere bij herinneringscentrum Kamp Westerbork werd een buitentap geplaatst en bij een multifunctioneel kindercentrum in De Wijk. WMD vindt het belangrijk dat inwoners en bezoekers van onze provincie overal water moeten kunnen drinken. Daarnaast zorgen de tappunten voor minder plastic afval. Steeds meer mensen hebben een drinkfles of bidon bij zich onderweg. Bij een WMD tappunt is die snel en veilig gevuld met fris en lekker Drents drinkwater. Naast de tappunten buiten levert WMD ook tappunten voor binnen, speciaal voor scholen.





WMD investeert in haar medewerkers en vindt het belangrijk dat iedereen met plezier zijn of haar werk doet en zich kan blijven ontwikkelen. In 2021 zijn er een aantal mooie ontwikkelingen geweest.

Personele jaarcyclus

Er is gestart met de implementatie van de personele jaarcyclus. WMD stimuleert dat medewerkers zich continue blijven ontwikkelen. Daarom is er een nieuwe personele jaarcyclus gestart, die uit méér bestaat dan het plan- en beoordelingsgesprek. Uitgangspunt bij de deze jaarcyclus is de eigen regie van medewerkers op hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Ook vinden er het hele jaar door gesprekken plaats, niet alleen aan het einde van het jaar. De nieuwe personele jaarcyclus is tot stand gekomen in samenwerking met de OR.

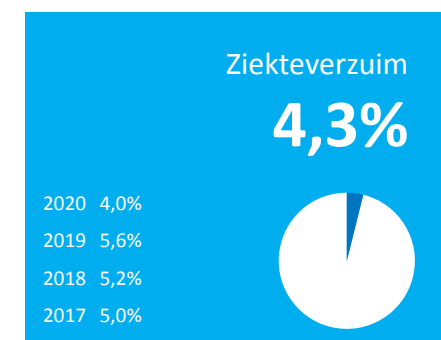
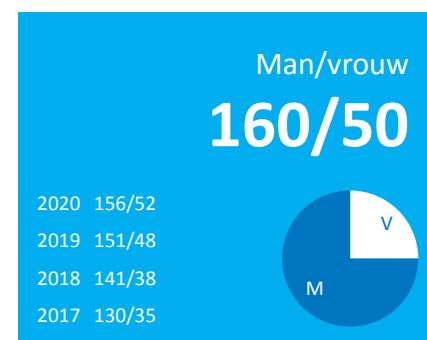
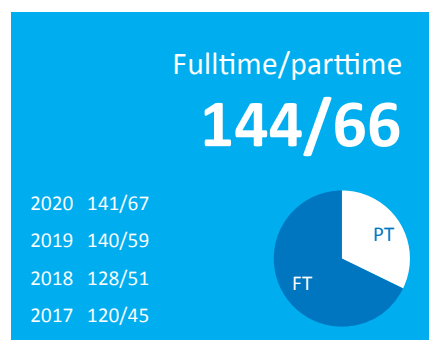
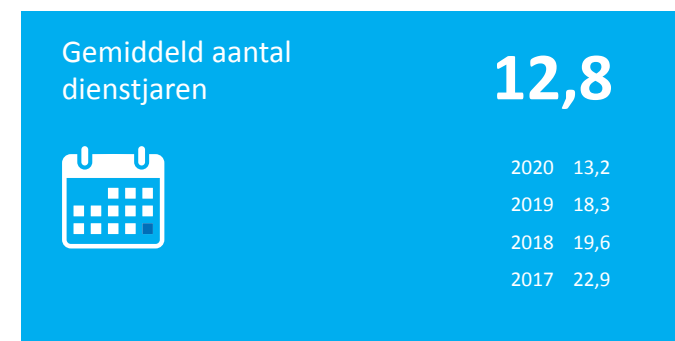
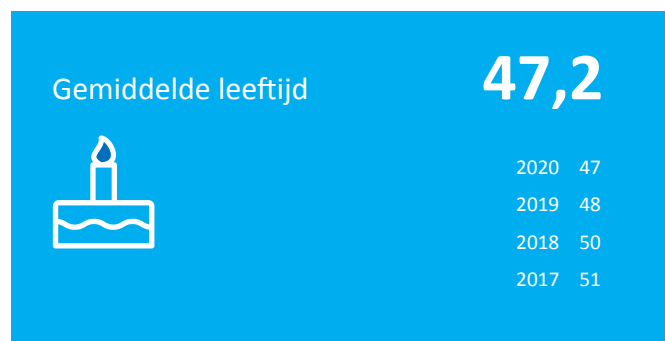
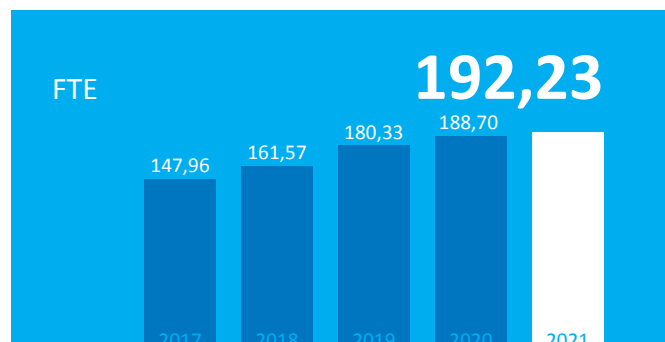
Functiebestand profielen

WMD heeft de functiebeschrijvingen geactualiseerd. Er wordt nu gewerkt met generieke functiebeschrijvingen. Generieke functiebeschrijvingen zijn toekomstbestendiger en hoeven bij kleine veranderingen niet constant aangepast te worden.

Formatie

In totaal zijn 23 medewerkers in dienst getreden en 21 medewerkers uit dienst gegaan.

Kengetallen personeel



Insights Discovery

WMD investeert in de ontwikkeling van de medewerkers. Niet alleen in vakken, maar ook op het vlak van persoonlijke ontwikkeling. En ontwikkeling start met zelfinzicht. Het belangrijkste doel van de Insights Discovery training bij WMD is het geven en ontvangen van feedback. Vanuit de organisatie is positief gereageerd op de training.

METEO

In september 2021 is de tevredenheid onder medewerkers onderzocht middels een online enquête. Van alle medewerkers heeft 87% de vragenlijst ingevuld. Het werkgeluk kreeg een cijfer van 7,5 (dit was in 2019 een 7,4). Medewerkers waarderen WMD als werkgever op het gebied van veiligheid, plezier en veel eigen verantwoordelijkheid.

Olympische Drinkwaterspelen en stappenuitdaging

In het voorjaar van 2021 organiseerde WMD de Olympische Drinkwaterspelen. Via een online platform deden ruim 70 medewerkers mee aan diverse activiteiten en workshops. Van wandelen en fietsen tot skeeleren en tuinieren. Fitheid en vitaliteit is belangrijk bij WMD. Daarom werd in het voorjaar van 2021 een stappen challenge georganiseerd. Bijna 70 WMD-ers liepen samen in 7 weken meer dan 5.279 kilometer (de lengte van het totale leidingnet in Drenthe). Daarmee werd 1.000 euro bij elkaar gelopen voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur.



% Ziekteverzuim op basis van leeftijd

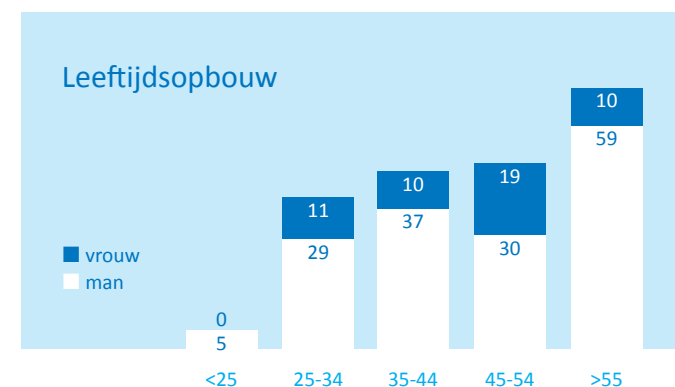
Leeftijd	2021	2020	2019	2018	2017	2016
<25	0,59	3,88	1,98	2,52	0,44	5,24
25 t/m 34	1,58	3,47	2,29	1,64	4,30	1,66
35 t/m 44	2,92	3,13	2,00	3,89	3,47	9,70
45 t/m 54	5,99	2,80	5,97	4,86	5,90	6,53
55 t/m 64	5,95	4,36	7,14	8,08	5,42	5,18
>65	11,28	3,36	11,15	0,46	4,55	

% Ziekteverzuim op basis van geslacht

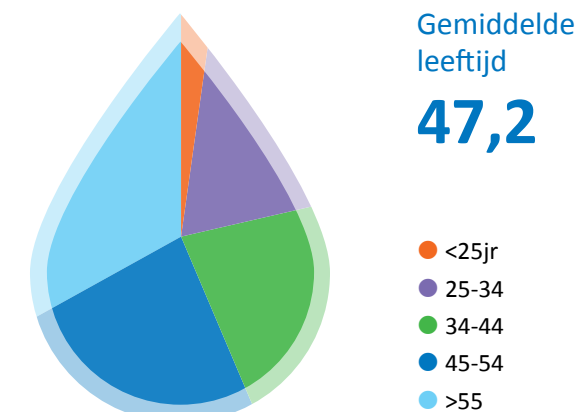
Geslacht	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Vrouw	2,36	1,34	4,53	3,10	2,98	5,72
Man	4,86	4,72	5,88	5,60	5,39	7,78
Totaal	4,32	4,02	5,64	5,18	4,96	6,04

% Ziekteverzuim in dagen

Dagen	2021	2020	2019	2018	2017	2016
<8	0,32	0,52	0,82	0,98	1,00	0,89
8-42	0,37	0,54	0,52	0,69	1,36	0,78
>42	3,63	2,96	4,30	3,50	2,60	4,37



Leeftijdsopbouw op basis van geslacht						
Leeftijd	2021		2020		2019	
	m	v	m	v	m	v
<25	5	0	4	1	3	2
25 t/m 34	29	11	27	12	25	10
35 t/m 44	37	10	31	11	28	4
45 t/m 54	30	19	33	18	32	19
>55	59	10	61	10	63	13
Totaal	160	50	156	52	151	48





Het financieel resultaat over 2021 van € 9,9 miljoen wordt beïnvloed door een aantal incidentele baten en lasten, waaronder het resultaat van de verkoop van een dienstwoning van € 0,6 miljoen en het resultaat van verkopen van niet-drinkwater activiteiten van € 6,8 miljoen.

Afbouw niet- drinkwateractiviteiten

WMD kiest er voor om een 100% drinkwaterbedrijf te zijn en neemt afscheid van niet-drinkwater activiteiten. Om deze reden zijn in 2021 de aandelen van WMD in Nieuwater BV. , de puurwaterfabriek in Nieuw-Amsterdam, verkocht aan Waterschap Vechtstromen. Daarnaast heeft WMD in 2021 haar activiteiten in het glastuinwingsgebied Erica overgedragen aan tuinders in Erica. De verkoop van de aandelen in Nieuwater BV en de overdracht van de activiteiten in het glastuinwingsgebied Erica hebben samen geresulteerd in een positief resultaat van € 7,1 miljoen.

Resultaatvergelijking

Bij de beoordeling van de resultaten 2021 en de vergelijking met de resultaten 2020 dienen de volgende aspecten in de beoordeling betrokken te worden:

Opbrengsten:

- De netto omzet is hoger dan vorig jaar door de tariefstijging van 5% en doordat WMD meer nieuwe aansluitingen heeft aangelegd.
- Er is minder water geleverd dan vorig jaar en begroot vanwege de weersomstandigheden in 2021 (relatief nat jaar).

Bedrijfslasten:

- Personeelskosten zijn € 0,5 miljoen hoger dan vorig jaar. De stijging van de personeelskosten wordt met name veroorzaakt door de cao-verhoging en toename van het aantal Fte's van 195 naar 200.
- Afschrijvingskosten zijn € 1 miljoen hoger dan vorig jaar. Dit komt enerzijds door het in gebruik nemen van investeringen (€ 0,5 miljoen) en anderzijds door een boekverlies op de verkoop van activa in het glastuinwingsgebied Erica (€ 0,5 miljoen).
- Overige bedrijfskosten zijn € 1,7 miljoen hoger dan vorig jaar doordat er in 2020 een incidentele bate was voor de afwikkeling van A'nleau. Daarnaast zijn de kosten in 2021 hoger door extra noodzakelijke bronnenonderzoeken (€ 0,4 miljoen) en advieskosten voor de afbouw van niet-drinkwateractiviteiten (€ 0,3 miljoen).

Vennootschapsbelasting:

- In 2020 kon door een positief resultaat bij zowel WMD Drinkwater als bij haar zusterbedrijven gebruik worden gemaakt van verliesverrekening voor de vennootschapsbelasting. Dit zorgde voor 2020 op geconsolideerd niveau nog voor een incidentele bate van € 0,9 miljoen

Resultaatvergelijking

(Bedragen in duizenden euro's)

	Geconsolideerd			Waarvan drinkwater			Overige activiteiten		
	2021	2020	Vershil	2021	2020	Vershil	2021	2020	Vershil
Opbrengsten									
Netto omzet	40.721	38.154	2.567	39.846	37.199	2.647	875	955	-80
Overige bedrijfsopbrengsten	2.440	2.598	-158	1.820	1.891	-71	620	707	-87
	43.161	40.752	2.409	41.666	39.090	2.576	1.495	1.662	-167
Bedrijfslasten									
Grond en hulpstoffen	2.554	2.299	255	2.446	2.272	174	108	27	81
Uitbesteed werk en andere externe kosten	7.684	7.614	43	7.528	7.313	215	156	328	-172
Personeelskosten	12.169	11.727	442	11.582	10.894	688	587	833	-246
Afschrijvingen	9.214	8.269	945	8.484	7.981	503	730	288	442
Grondwaterbelasting	420	432	-12	408	412	-4	12	20	-8
Overige bedrijfskosten	7.109	5.385	1.724	7.058	6.582	476	51	-1.197	1.248
	39.150	35.753	3.397	37.506	35.454	2.052	1.644	299	1.345
Bedrijfsresultaat	4.011	4.999	-988	4.160	3.636	524	-149	1.363	-1.512
Financiële baten en lasten									
Rentebaten	16	6	10	423	580	-157	-407	-574	167
Rentelasten	2.069	2.340	-271	2.037	2.317	-280	32	23	9
Mutatie waardering derivaten	6	7	-1	6	7	-1	0	0	0
	-2.047	-2.327	280	-1.608	-1.730	122	-439	-597	158
Bedrijfsresultaat voor belastingen	1.964	2.672	-708	2.552	1.906	646	-588	766	-1.354
Winstbelastingen	-61	944	-1.005	-13	-102	89	-48	1.046	-1.094
Resultaat deelnemingen	8.021	495	7.526	62	-75	137	7.959	570	7.389
	7.960	1.439	6.521	49	-177	226	7.911	1.616	6.295
Resultaat na belastingen	9.924	4.111	5.813	2.601	1.729	872	7.323	2.382	4.941
Minderheidsbelang van derden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto operationeel resultaat	9.924	4.111	5.813	2.601	1.729	872	7.323	2.382	4.941
Waardeveranderingen groepsmaatschappijen	0	0	0	-121	-2.439	2.318	121	2.439	-2.318
Totaal netto resultaat	9.924	4.111	5.813	2.722	4.168	-1.446	7.202	-57	7.259

Vermogenspositie en financiering



Vermogenspositie en financiering

De beschikbare en vastgelegde middelen zijn, geconsolideerd beschouwd, als volgt te specificeren:

(Bedragen in duizenden euro's)

	31 december 2021	31 december 2020
Op lange termijn beschikbaar		
Eigen vermogen en achtergestelde lening	61.268	51.345
Voorzieningen	64	104
Langlopende schulden (inclusief kortlopend deel)	125.813	116.644
	187.145	168.093
Op lange termijn vastgelegd		
Materiële vaste activa	181.232	165.517
Financiële vaste activa	4.588	5.082
	185.820	170.599
Saldo lange termijn	1.325	-2.506
Beschikbaar op korte termijn		
Kortlopende schulden	10.709	10.165
Vastgelegd op korte termijn		
Voorraden	767	828
Vorderingen	5.493	6.785
	6.260	7.613
	4.449	2.552
Totaal saldo	5.774	46
Beschikbare financieringen op korte termijn:		
Rekening courant krediet	15.000	15.000
Kasgeldleningen	0	0
	15.000	15.000
Beschikbare liquide middelen	20.774	15.046

Liquiditeit

WMD factureert twee keer per jaar de watergelden aan de kleinverbruikers. In januari wordt de eindafrekening over het voorgaande jaar alsmede een voorschot voor het eerste half jaar in rekening gebracht en in juli wordt een tweede voorschot voor de rest van het jaar gefactureerd. Om deze reden worden eind juni en eind december van ieder jaar de minimumposities qua liquiditeit bereikt en wordt er normaliter gebruik gemaakt van de rekening-courant faciliteit bij Rabobank. Zoals zichtbaar in bovenstaand overzicht was het niet eind 2021 niet nodig om de rekening-courant faciliteit bij de Rabobank te benutten.

De toename van beschikbare liquide middelen ten opzichte van 2020 is o.a. het gevolg van het positieve resultaat 2021 van € 9,9 miljoen en het aantrekken van nieuwe financiering voor investeringen. Daarnaast kwam een deel van de investerings-uitgaven kwamen later dan verwacht (in 2022 in plaats van in 2021).

Solvabiliteit

De solvabiliteit per 31 december 2021 bedraagt geconsolideerd 31% (2020: 28,4%). Op basis van de balans WMD Drinkwater BV komt deze uit op 28,5% voor 2021 (2020: 28,6%). In de berekening van de solvabiliteit is de achtergestelde lening van € 8,5 miljoen gekwalificeerd als eigen vermogen.

Achtergestelde lening

In verband met de waardevermindering van de activa Wildlands heeft WMD in 2019 een achtergestelde lening van gezamenlijk € 8,5 miljoen ontvangen van de gemeente Emmen en de provincie Drenthe. Door de voorwaarden verbonden aan deze leningen tellen deze mee in de berekening van het garantievermogen en is hierdoor de solvabiliteit sinds 2019 weer op het niveau uitgekomen dat is afgesproken met de banken.

Financiering en investeringen

In 'Masterplan WMD Drinkwater 2019 – 2040' is een analyse gemaakt van de staat van de infrastructuur (winning, zuivering en distributie) en van verwachte ontwikkelingen tot 2040. Het Masterplan resulteert in een investeringsprogramma voor de komende jaren dat nodig is om de drinkwatervoorziening in Drenthe te blijven waarborgen. In het Masterplan 2019-2040 komt WMD Drinkwater tot de volgende bevindingen:

- Op meerdere locaties is uitbreiding van de zuivering noodzakelijk doordat de kwaliteit van een deel van de grondwaterbronnen die WMD gebruikt voor de drinkwatervoorziening achteruit gaat.
- Er zijn maatregelen noodzakelijk om de leveringsbetrouwbaarheid verder te vergroten.
- Verouderde infrastructuur moet worden vervangen.

Vanaf 2021 gaat WMD, in afwijking van het Masterplan 2019-2040, in de diverse verkenningen en planvormingen van projecten uit van een groei in de drinkwatervraag. Dat leidt tot nieuwe investeringsprojecten om wingebieden, zuiveringscapaciteit en distributiecapaciteit uit te breiden. De nodige toekomstige investeringen zullen aankomende jaren onder andere leiden tot verhoging van de totale behoefte aan langlopende leningen. Het merendeel van de financieringen betreft leningen met een looptijd van 10 jaar.

Verantwoordelijkheden binnen WMD

De Compliance Officer heeft de taak inzicht te verschaffen in het voor WMD relevante speelveld wat betreft wet- en regelgeving. Er is een operationele verantwoordelijkheid – ondergebracht bij het management – en een verantwoordelijkheid voor het vertalen van alle wet- en regelgeving naar de organisatie, die bij diverse interne specialisten ligt.

WMD beschikt over een compliance programma dat toeziet op de opvolging en toepassing van wet- en regelgeving. Minimaal één keer per jaar vinden er interne audits plaats waarbij processen (primair en secundair) worden getoetst. In het geval dat wordt afgeweken van specifieke wetgeving gebeurt dit bewust en wordt hierover gerapporteerd. In 2021 heeft een externe privacydeskundige bij WMD interne audits uitgevoerd op het gebied van niet-drinkwater gerelateerde wet- en regelgeving. Naast de reguliere audits heeft een externe privacydeskundige gekeken naar de werking van de AVG binnen de sector Klant en Bedrijfsondersteuning. Alle klant- en personeelsprotocollen en verwerkingsregisters zijn getoetst en geüpdatet.

Risicobeheersing

De directie is verantwoordelijk voor de inrichting en effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen. Deze systemen hebben als doel om de meest relevante risico's voor de organisatie te onderkennen en te beheersen. De directie is zich ervan bewust dat risicobeheersings- en controlesystemen geen absolute zekerheid kunnen bieden dat de bedrijfsdoelstellingen van WMD worden gerealiseerd noch dat deze systemen onjuistheden van materieel belang, verlies, fraude en overtredingen van wetten en regels geheel kunnen voorkomen. Met inachtneming van voorstaande is de directie van mening dat in 2021 het systeem van risicobeheersing en interne controle voor financiële en niet-financiële verslaggeving een redelijke mate van zekerheid geeft dat de verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat. Deze mening is mede gebaseerd op de uitkomsten van de in 2021 geactualiseerde risico-inventarisaties en de periodieke reguliere controles die worden uitgevoerd door het team Finance & Control.





Verslag van de raad van commissarissen

De raad van commissarissen (RvC) houdt toezicht op het formuleren en realiseren van de doelstellingen, de strategie, het beleid van de directie, de interne beheersing en het risicomanagement alsmede de algemene gang van zaken bij NV Waterbedrijf Drenthe (WMD). Daarnaast staat de raad de directie bij met gevraagd en ongevraagd advies, treedt op als werkgever van de directie en onderhoudt contacten met interne en externe stakeholders. In dit verslag legt de RvC verantwoording af over het uitgeoefende toezicht in het afgelopen jaar en komen de belangrijkste onderwerpen aan de orde waarbij de RvC betrokken is geweest.

In 2021 werd het jaar wederom overheerst door de impact van het coronavirus en daarmee werd de vitale rol van WMD zichtbaarder. De continuïteit van de drinkwatervoorziening is een randvoorwaarde voor het goed functioneren van de samenleving. Vanuit haar maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft WMD gedurende de eerste helft van 2021 geen klanten met betalingsachterstanden afgesloten tot het moment dat de lockdown werd beëindigd. Ondanks het voortduren van de crisis heeft het primaire proces van productie, distributie en verkoop onverminderd doorgang kunnen vinden en hebben de medewerkers hun werk nagenoeg volledig vanuit huis of op locatie kunnen doen. De RvC spreekt zijn waardering uit voor de manier waarop de medewerkers alles op alles hebben gezet om ondanks de beperkingen de continuïteit van de drinkwatervoorziening te garanderen.

Aangezien de voormalig voorzitter van de RvC, mevrouw Elgersma met ingang van 1 januari 2021 heeft bedankt voor het lidmaatschap van de RvC is in 2021 een nieuwe voorzitter geworven en benoemd. In de periode van 1 januari 2021 tot 1 juli 2021 heeft de heer Mewe gefungeerd als waarnemend voorzitter van de RvC.

Vergaderingen in 2021

Voor het tweede jaar op rij heeft de coronacrisis gemaakt dat de meeste vergaderingen van de RvC digitaal zijn gehouden. Ook de beide aandeelhoudersvergaderingen zijn digitaal georganiseerd. Naast de bilaterale overleggen en vergaderingen in commissieverband heeft de RvC in de verslagperiode zeven keer vergaderd. Drie vergaderingen hebben fysiek plaatsgevonden, de overige vergaderingen digitaal in Teams. In de vergaderingen zijn de ontwikkelingen bij WMD, de kwartaalcijfers, het meerjaren investeringsplan en de drinkwatertarieven voor 2022 behandeld. De vergadering waarin het jaarverslag 2020 en de jaarrekening 2020 aan de orde kwamen, werd bijgewoond door de externe accountant.

De oktobervergadering van de RvC heeft plaatsgevonden op een externe locatie te Oisterwijk. Naast de reguliere vergadering waarin de tarieven en het financieel plan 2022 zijn besproken, stond de bijeenkomst in het teken van cybersecurity. Gesproken is over de verdergaande digitalisering en de daaraan gekoppelde cyberdreiging en risico's van digitale aanvallen op de infrastructuur. De tweede dag is een bezoek gebracht aan Brabant Water, waar de directie van dit collega drinkwaterbedrijf een presentatie heeft verzorgd over de belangrijkste uitdagingen voor dit bedrijf. Brabant Water is evenals WMD een drinkwaterbedrijf dat alleen grondwater gebruikt als bron voor de drinkwaterbereiding. Na de presentatie en discussie is een bezoek gebracht aan de productielocatie te Veghel.

Overige onderwerpen die in 2021 in de vergaderingen van de RvC zijn behandeld:

Strategie

- Toekomst organisatie automatisering WMD
- Meerjareninvesteringsplan, maatgevende ontwikkelingen
- Duurzame energievoorziening
- ICT security

Beleid/regulier

- Risicomanagement
- Verkoop aandelen NieuWater BV
- Overdracht gietwaterproject Erica
- Uitkomsten medewerkerstevredenheidsonderzoek
- Juridische herstructurering WMD
- Jaarverslag en jaarrekening 2020
- Benchmarkrapportage 2020
- Jaarverslag 2020 OR
- Herbenoeming leden Raad van Commissarissen
- Benoeming nieuwe voorzitter Raad van Commissarissen
- Herbenoeming bestuurder

Op 1 september 2021 liep de vierjarige benoemingstermijn van de heer Hendriks als bestuurder van WMD af. De heer Hendriks had aangegeven voor herbenoeming voor een aansluitende periode in aanmerking te willen komen om de ingezette strategie voor WMD te kunnen vervolgen en uit te voeren. De RvC heeft vastgesteld dat de heer Hendriks een uitstekende kandidaat is om ook voor de komende jaren eindverantwoordelijk te zijn voor de bedrijfsvoering bij WMD en heeft de heer Hendriks bij de aandeelhouders aanbevolen voor herbenoeming. Met de herbenoeming van de heer Hendriks acht de RvC voor de komende jaren de continuïteit van WMD gewaarborgd. De aandeelhouders hebben unaniem met de aanbeveling ingestemd zodat met ingang van 1 september 2021 de heer Hendriks is herbenoemd als algemeen directeur van WMD voor een termijn van vier jaar.

Met de komst van de heer Pijlman per 1 juli 2021, heeft WMD opnieuw de beschikking over een ervaren en betrokken voorzitter van haar RvC.

Overleg met de Ondernemingsraad

Bij twee overlegvergaderingen tussen de bestuurder en de ondernemingsraad (9 maart en 9 november 2021) waarin de algemene gang van zaken van de onderneming is besproken (artikel 24 WOR), is mevrouw Visser als vertegenwoordiger van de RvC aanwezig geweest. Dit overleg heeft een informeel karakter en biedt een goede gelegenheid aan betrokkenen om elkaar te informeren over actuele en personele ontwikkelingen. Op deze manier houdt de RvC voeling met de organisatie. Het financieel plan en de tarieven 2022, de juridische herstructurering en start van het traject om te komen tot een nieuw Visiedocument zijn hier onder andere aan de orde geweest.

Informeel overleg met het Managementteam

De RvC heeft op 11 mei 2021 een informeel overleg gehad met het managementteam.

Raad van commissarissen: samenstelling, onafhankelijkheid en diversiteit

De samenstelling van de RvC is in 2021 gewijzigd ten opzichte van 2020. De samenstelling van de RvC is ultimo 2021:

Naam	Functie	Jaar eerste benoeming	Jaar herbenoeming	Beoogd aftredend
Henk Pijlman	voorzitter RvC, lid Remuneratie-commissie vanaf 1 juli 2021	2021	2025	
Arjen Mewe	vice-voorzitter RvC, voorzitter Remuneratiecommissie	2017	2021	1 sept 2022
Monique Visser	lid RvC, voorzitter Auditcommissie	2017	2021	1 sept 2024
Luuk Rietveld	lid RvC, lid Remuneratiecommissie tot 1 juli 2021	2017	2021	1 sept 2023
Reinier Heutink	lid RvC, lid Auditcommissie	2017	2021	1 maart 2023

Het uitgangspunt voor de benoemingstermijn is twee termijnen van vier jaar.

De raad van commissarissen van NV Waterbedrijf Drenthe



De heer H.J. (Henk) Pijlman
(10 maart 1955),
voorzitter RvC,
lid Remuneratiecommissie
Henk Pijlman is senator voor D66. Hij beheert in de Eerste Kamer de portefeuilles: energie en klimaat, onderwijs, bouwen en wonen en het landbouw en stikstof dossier. Henk Pijlman was tot 1 januari 2021 collegevoorzitter van de Hanzehogeschool Groningen.
Relevante nevenfuncties: voorzitter van de Raad van Toezicht van het streekziekenhuis Koningin Beatrix in Winterswijk en hij vervult een aantal bestuursfuncties.



De heer drs. A.J. (Arjen) Mewe
(20 november 1949)
vicevoorzitter RvC,
voorzitter Remuneratiecommissie
Arjen Mewe heeft ruime ervaring als toezichthouder in de publieke sector en kennis van en ervaring binnen het openbaar bestuur. Als oud-gemeentesecretaris van Emmen is hij goed bekend met de bestuurscultuur en de (bestuurlijke) verhoudingen binnen de provincie Drenthe. Uiteenlopende ervaring als (eind-)verantwoordelijk (algemeen) directeur en vertrouwd met organisatieontwikkeling. Eigenaar AM Interim, voor interim-management en advies.
Relevante nevenfuncties: voorzitter raad van toezicht Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen; voorzitter van het bestuur Leergeld Emmen e.o.



Mevrouw M.B. (Monique) Visser RA
(15 december 1961)
voorzitter Auditcommissie,
contactpersoon OR
Opgeleid en gevormd als accountant in de controle- en adviespraktijk. Naast de accountantspraktijk ook de functie van secretaris van de ondernemingsraad vervuld. Op dit moment werkzaam als senior-controller bij Hogeschool Windesheim. Zeer ervaren toezichthouder in uiteenlopende organisaties binnen de publieke sector.
Relevante nevenfuncties: lid raad van toezicht Entrea Lindenhout en lid raad van toezicht Triade Vitree.



De heer drs. R.W. (Reinier) Heutink
(8 juni 1956)
lid Auditcommissie
Brede management- en onderzoekservaring in (internationaal) bedrijfsleven. In 2014 gestopt als (statutair) directeur van Ipsos Nederland. Ruime ervaring in marketing, onderzoek en commercie. In 2016 gestart met diverse toezichthoudende functies in cultuur en onderwijs.
Relevante nevenfuncties: voorzitter raad van toezicht Stichting Texels Museum.



De heer prof. dr. ir. L.C. (Luuk) Rietveld
(3 september 1961)
Hoogleraar Drinking Water and Urban Water Technology, verbonden aan de Technische Universiteit Delft. Gerenommeerd hoogleraar met een inhoudelijke oriëntatie op de integratie en innovatie van de drinkwatervoorziening in Nederland en daarbuiten en hoofd afdeling Water Management.
Relevante nevenfuncties: ruime management- en advieservaring, onder andere als lid van de Visitatiecommissie Bestuursakkoord Water; onbezoldigd bestuurslid van Elemental Water Foundation, Lamminga Fonds en Stichting International Water Conferences.

Alle commissarissen zijn onafhankelijk in de zin van artikel 1.1.4 en 1.1.5 van het Reglement van de RvC (en de ‘best practice’ bepalingen 2.1.7. 2.1.8 en 2.1.9 van de Nederlandse Corporate Governance Code).
In 2021 hebben zich geen transacties voorgedaan waarbij potentiële tegenstrijdige belangen spelen die van materiële betekenis zijn voor de vennootschap en/of de bestuurder, commissarissen, aandeelhouders en/of de externe accountant. De RvC streeft naar een gemengde samenstelling onder meer met betrekking tot leeftijd; de RvC streeft ernaar om voor tenminste 30% uit vrouwen en voor eveneens ten minste 30% uit mannen te bestaan (artikel 1.1.1 Reglement RvC NV Waterbedrijf Drenthe). De RvC voldoet hier momenteel niet aan. Bij de werving van een nieuwe commissaris in 2022 wordt hier uitdrukkelijk rekening mee gehouden.

Commissies

De RvC heeft twee permanente commissies: de Remuneratiecommissie en de Auditcommissie. Deze commissies bereiden ieder binnen hun eigen taakgebied de besluitvorming van de RvC voor en adviseren de raad. In de vergaderingen van de commissies vindt een verdieping van de onderwerpen plaats. De belangrijkste overwegingen en bevindingen van beide commissies worden daarna teruggekoppeld in de vergaderingen van de RvC waarmee zorgvuldige besluitvorming geborgd is.

Auditcommissie

De Auditcommissie wordt gevormd door mevrouw Visser (voorzitter) en de heer Heutink. De Auditcommissie adviseert de raad bij de uitvoering van zijn taak tot het houden van toezicht op de interne risicobeheer- en controlesystemen alsmede de jaarverslaglegging en de begroting in relatie tot tarieven. Voor de werkzaamheden van de commissie is een reglement opgesteld. De commissie is in het verslagjaar vijf keer bijeengekomen, waarvan één vergadering in het bijzijn van de accountant.

De Auditcommissie boog zich, ter voorbereiding op de vergaderingen van de RvC, over de jaarcijfers en het accountantsverslag 2020 in het bijzijn van de accountant. Daarnaast werden in de auditcommissie vergadering het meerjareninvesteringsplan 2022-2031, de kwartaalrapportages, de voortgang van de investeringen, de voortgang nieuwbouw productiestation Beilen, de afbouw van de niet-drinkwater gerelateerde activiteiten, de

voortgang aanbevelingen accountant, het financieel plan en de drinkwatertarieven 2022 behandeld. Ook is met de bestuurder en met de manager Klant en Bedrijfsondersteuning uitvoerig gesproken over risicomanagement bij WMD.

In het verslagjaar heeft de Auditcommissie het werk van de externe accountant UNP geëvalueerd en heeft de commissie haar eigen functioneren samen met de bestuurder en de manager Klant en Bedrijfsondersteuning geëvalueerd. De belangrijkste bevindingen in 2021 vanuit de Auditcommissie zijn samengevat in de onderstaande punten:

- De verslechtering van de grondwaterkwaliteit, klimaatverandering en vervanging van verouderde infrastructuur maken dat de investeringsopgave voor WMD voor de komende jaren onverminderd hoog blijft.
- De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt gecombineerd met de toekomstige behoefte van WMD aan technisch geschoold personeel vormen een risico waar WDM maatregelen voor dient te ontwikkelen en uit te voeren;
- Ook in corona-tijd heeft de WMD de investeringsopgave in 2021 conform plan weten te realiseren.
- Door een aantal onvoorziene omstandigheden kon de tariefontwikkeling niet binnen het met de aandeelhouders afgesproken kader blijven. De aangepaste prognose van de drinkwaterbehoefte in Drenthe en een ernstig verontreiniging bij het pompstation Noordbargeres samen met de stijging van de kosten van grondstoffen, energie en personeel hadden een onvoorziene impact op de kosten voor 2022.

- De afbouw van de niet-drinkwateractiviteiten (met een afwijkend risicoprofiel) loopt conform plan. Na de verkoop van de aandelen in de ultra puurwater fabriek (UPW), en de overdracht van de gietwateractiviteiten in Erica, zijn de verkoop van het gietwaterproject in Klazienaveen en de overdracht van het laatste (minderheids)belang in Indonesië in behandeling.
- Het ingezette project van de juridische herstructurering leidt ertoe dat de structuur van WMD weer verder vereenvoudigt en dat de drinkwateractiviteiten na zes jaar weer terugkeren in het moederbedrijf. Dit brengt de organisatorische structuur in lijn met de strategie die ertoe leidt WMD weer een 100% drinkwaterbedrijf wordt.

Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie bestond in 2021 uit de heer Mewe (voorzitter) en de heer Rietveld (tot 1 juli 2021) en de heer Pijlman (na 1 juli 2021). De commissie is in 2021 drie keer bijeengekomen.

De leden van de Remuneratiecommissie zijn vanuit de RvC verantwoordelijk geweest voor de werving van de nieuwe voorzitter. Het doorlopen proces, waarin de OR betrokken was, heeft geleid tot de benoeming van de heer Pijlman in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van 18 juni 2021. Ook de benoemingstermijn van de heer Mewe, mevrouw Visser, de heer Rietveld en de heer Heutink eindigde op 1 september 2021.

Op 18 juni 2021 hebben de aandeelhouders besloten deze commissarissen met ingang van 1 september 2021 opnieuw te benoemen voor een periode van vier jaar.

Ook eindigde per 1 september 2021 de aanstelling van de heer Hendriks als statutair bestuurder van NV Waterbedrijf Drenthe en statutair bestuurder van WMD Drinkwater BV. Zijn herbenoeming voor een nieuwe termijn van vier jaar is eveneens geformaliseerd in de AvA van 18 juni 2021.

Andere onderwerpen die aan de orde zijn gekomen zijn de beoordeling van de prestaties van de bestuurder en de nieuwe prestatieafspraken met de bestuurder, alsmede de nieuwe concept statuten en de aanpassingen in het Directiereglement en het Reglement van de RvC in het kader van de juridische herstructurering WMD die in 2022 gestalte moet krijgen.

De belangrijkste bevindingen in 2021 vanuit de remuneratie-commissie zijn samengevat in de onderstaande punten:

- Er is een nieuwe voorzitter benoemd, en de herbenoeming van de overige leden van de RvC voor een periode van vier jaar is geformaliseerd. Het rooster van aftreden voorziet er in dat alle RvC-leden gedurende hun tweede termijn (vanaf 21 september 2021) met enige tussentijd na elkaar aftreden om daarmee te zorgen voor geleidelijkheid in de in- en uitstroom van de RvC-leden in de raad.
- De directeur is benoemd voor een nieuwe periode van vier jaar.
- Het stappenplan om te komen tot de juridische herstructurering leidt tot de gewenste vereenvoudiging van de structuur van WMD en tot een eenduidiger besluitvormingsproces. Na afronding van het interne fusietraject worden de drinkwateractiviteiten weer uitgevoerd vanuit het moederbedrijf, WMD Drinkwater NV.

Tot slot

De RvC spreekt zijn dank uit aan de bestuurder, de medewerkers, het management en de ondernemingsraad voor hun inzet en toewijding en voor de behaalde resultaten over 2021. De RvC waardeert de wijze waarop WMD ondanks de beperkingen van de coronapandemie, verbinding zoekt met haar klanten en stakeholders. Daarnaast bedankt de RvC de aandeelhouders van WMD voor hun betrokkenheid en het gestelde vertrouwen in WMD. Het jaar 2022 wordt met grote interesse en vol vertrouwen tegemoet gezien.

Assen, 11 mei 2022.



Interview met Henk Pijlman

‘WMD is een prachtig bedrijf met een groot maatschappelijk belang’

De raad van commissarissen (RvC) houdt toezicht op het beleid van de bestuurder en op de algemene gang van zaken binnen WMD. De RvC adviseert de bestuurder en richt zich altijd naar het belang van de vennootschap. De RvC is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren. In 2021 werd Henk Pijlman aangesteld als nieuwe voorzitter van de raad van commissarissen.

In zijn rol als voorzitter van de RvC is Pijlman verantwoordelijk voor een goed functioneren van de RvC en zijn commissies. Daarnaast is hij het aanspreekpunt voor de WMD-directie. “Elke maand overleg ik met het bestuur van WMD. De RvC besluit bijvoorbeeld over de financiële stukken en over de investeringen én geven adviezen aan de aandeelhouders. Als voorzitter zie ik erop toe dat de RvC haar taken juist vervuld, stel ik de agenda vast en zit ik de RvC vergaderingen voor”.

Voor zijn aantreden tot de RvC kende Pijlman WMD niet. “Ik ben gevraagd of ik eventueel belangstelling had om voorzitter van de RvC te worden. Ik ben me gaan inlezen en verdiepen in het bedrijf en was enthousiast. Na een aantal ‘sollicitatie’ gesprekken ben ik uiteindelijk in de AvA van juni 2021 benoemd tot voorzitter. Na een half jaar is mijn indruk over het bedrijf zeer positief. WMD is een prachtige organisatie, waar ontzettend veel gebeurt en waar de onderlinge betrokkenheid groot is. Ik heb een zeer interessante rondleiding door het bedrijf gehad en diverse locaties bezocht”.

Pijlman vindt WMD een bedrijf ‘voor iedereen in Drenthe’. “WMD is van groot belang voor de gezondheid van de Drentse bevolking. Schoon, gezond en lekker drinkwater is voor iedereen heel normaal, maar zonder dat water zag onze maatschappij er echt anders uit.” Pijlman was dan ook verrast door de discussie rondom de stijging van de drinkwatertarieven in 2021. “Ik snap dat een verhoging van de tarieven voor klanten nooit prettig is. Maar WMD heeft goed uitgelegd waarom de stijging van 8% nodig is. Het drinkwater in Drenthe blijft ondanks deze stijging een heel betaalbaar product”.

Naast zijn rol als voorzitter van de RvC van WMD is Henk Pijlman lid van de D66-fractie in de Eerste kamer. Hij is vicevoorzitter van de Eerste Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

2021 was het tweede jaar waarin we door corona noodgedwongen op afstand van elkaar hebben moeten werken. Gek genoeg is dat ook iets waar we bij WMD blijkaar aan hebben kunnen wennen en zelfs de voordelen van in hebben gezien. Veel medewerkers vinden het prima om thuis te werken en hebben aangegeven dat zij dit graag gedeeltelijk willen blijven doen, nadat de beperkingen vanwege corona worden opgeheven.

De OR heeft zich eerder ingezet om een goede thuiswerkregeling tot stand te brengen. Zodra die regeling vrijwillig wordt, is het van belang eerst het thuiswerken goed te evalueren en te finetunen, zodat zoveel mogelijk medewerkers er tevreden over kunnen zijn.

De OR is ook dit jaar trots op WMD; we zijn wederom, ondanks de moeilijke omstandigheden als bedrijf, in staat gebleken om ons werk zo goed mogelijk te blijven doen. Wel is er grote behoefte om elkaar als collega weer gewoon te kunnen ontmoeten.

Voor de OR zijn er in 2021 drie specifieke onderwerpen die er uitspringen:

- **ISIPP 2025 ICT Strategie in Primaire Proces**

Een onderwerp dat ons al geruime tijd bezighoudt is ISIPP. Dit traject loopt inmiddels al enkele jaren. Wat zou het goed zijn als er in 2022 eindelijk knopen worden doorgesneden, zodat er zekerheid komt voor de betreffende medewerkers en daardoor voor hen weer meer werkplezier. De OR heeft geprobeerd hierin een schakel te zijn tussen de medewerkers en de bestuurder. Hopelijk kan de OR meer betekenen als definitief duidelijk wordt welke kant het opgaat en er een adviesaanvraag hierover komt.

- **Instemmingsverzoek Regeling Personele Jaarcyclus**

De OR Werkgroep Personeelsbeleid is vanaf het prille begin betrokken geweest bij de HRM werkgroep, die hiermee aan de slag ging. Hierdoor hebben we als OR actief kunnen meedenken en daadwerkelijk veel invloed op de nieuwe regeling kunnen uitoefenen. Dit is door ons erg gewaardeerd. Inmiddels horen we van de WMD'ers dat men positief is over de nieuwe invulling van de jaarcyclus. Voor de OR een mooi staaltje van interne samenwerking!

- **Functieherwaardering; overgang naar generieke functies**

De OR heeft hier geen invloed op gehad, omdat het een aanpassing van een bestaande regeling betreft. Er is daardoor geen sprake van instemming of advies. Wel is het zo dat dit onderwerp erg leeft onder de medewerkers, waardoor de OR regelmatig benaderd is door de achterban. De vragen en onzekerheden hierover zijn door de OR wel besproken met de bestuurder.

Contact met achterban

Door corona was dit nog steeds lastig. We zagen elkaar nog steeds voornamelijk digitaal, en een spontaan koffieautomaat praatje, dat juist voor een OR erg waardevol is, zat er nog niet in. We hebben geprobeerd om zo goed mogelijk gebruik te maken van de mogelijkheden die er wél zijn. Zo hebben we de achterban met een heuse "OR-The Movie" geïnformeerd over onze activiteiten in 2020, deed onze virtuele reporter ORrie regelmatig verslag van het reilen en zeilen van de OR op WIN, en hebben we geprobeerd om van iedere afdeling minimaal 1 keer een werkoverleg bij te wonen. Daarnaast wist de achterban de OR via de mail en telefoon gelukkig ook goed te vinden.

Onderwerpen

Tijdens de acht overlegvergaderingen tussen de ondernemingsraad en de bestuurder in 2021, waarvan 2 in het bijzijn van mevrouw Visser uit de RvC (artikel 24 WOR) zijn onder andere de volgende onderwerpen besproken:

- Inhuur 2022/ inzet van uitzendkrachten
- Corona
- Insight Discovery
- WMD autoregeling
- ISIPP 2025 ICT Strategie in Primaire Proces
- Herinrichting sector Strategie en Kwaliteit
- Adviesaanvraag verkoop aandelen Nieuwater
- Afschaffen bedrijfsregeling bedrijfs- en werkkleding
- OR Jaarplanning /urenbesteding OR-leden
- Evaluatie wacht- en storingsdienst
- Procedure aanstelling voorzitter RvC
- Scalabor (voorheen Presikhaaf)
- Vaststellen vrije dagen 2022
- (her) Benoeming Vertrouwenspersonen WMD
- Instemmingsverzoek Regeling Personele Jaarcyclus
- Adviesaanvraag wijziging secretariaat
- Herinrichting Team klant- en bedrijfsondersteuning
- Jaarrekening en Jaarverslag 2020 N.V Waterbedrijf Drenthe en Drinkwater BV
- Meerjaren Investerings Plan
- Herbenoeming statutair bestuurder
- Thuiswerkregeling

- Functiewaardering; overgang naar generieke functies
- Project Regenboog 2
- HRM managementrapportages
- Financieel Plan 2022
- Advies herstructurering WMD
- Instemmingsverzoek ANW Hiaatverzekering
- Instemmingsverzoek gebruik van digitale opslag en e-mail bij WMD
- Meteo

Samenstelling van de ondernemingsraad

De heer H. Bunk	voorzitter (vanwege ziekte tot april)
Mevrouw I. Folkersma- Hazekamp	vicevoorzitter (+ vervangend voorzitter vanaf april)
De heer J. Suelmann	secretaris
De heer R. Balsma	lid
De heer A. van der Weide	lid
Mevrouw A. Langenhuizen	lid (tot juli)
De heer H. Kreeft	lid
De heer G. van der Felz	lid (vanaf juli)
De heer R. Hamberg	lid (vanaf juli)
Mevrouw M. Westenbrink	ambtelijk secretaris





Geconsolideerde balans NV Waterbedrijf Drenthe

Voor winstverdeling (bedragen in duizenden euro's)

	Ref	31 december 2021		31 december 2020	
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	6	181.232		165.517	
Financiële vaste activa	7	4.588		5.082	
			185.820		170.599
Vlottende activa (ten hoogste 1 jaar)					
Voorraden	8	767		829	
Vorderingen	9	5.493		6.784	
Liquide middelen	10	5.775		2.662	
			12.035		10.275
			197.855		180.874
PASSIVA					
Groepsvermogen					
Eigen vermogen	12	52.768		42.844	
			52.768		42.844
Achtergestelde leningen	13	8.500		8.500	
			8.500		8.500
Voorzieningen	14		65		104
Langlopende schulden					
Leningen kredietinstellingen	15	108.640		101.170	
Overige leningen	15	0		0	
(Embedded) derivaten	16	18		25	
			108.658		101.195
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)					
Schulden aan kredietinstellingen	17	0		2.617	
Aflossingsverplichting langlopende schulden	17	17.155		15.449	
Schulden aan handelscrediteuren		3.685		3.752	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	18	1.172		1.124	
Overige schulden	19	5.852		5.289	
			27.864		28.231
			197.855		180.874

Geconsolideerde winst-en verliesrekening

NV Waterbedrijf Drenthe

(bedragen in duizenden euro's)

	Ref	2021	2020
Opbrengsten			
Netto-omzet	22	40.721	38.154
Overige bedrijfsopbrengsten	23	2.440	2.598
		43.161	40.752
Bedrijfslasten			
Grond en hulpstoffen	24	2.554	2.299
Uitbesteed werk en andere externe kosten	25	7.684	7.641
Personeelskosten	26	12.169	11.727
Afschrijvingen	27	9.214	8.269
Grondwaterbelasting		420	432
Overige bedrijfskosten	28	7.109	5.385
		39.150	35.753
Bedrijfsresultaat		4.011	4.999
Financiële baten en lasten			
	29		
Rentebaten		16	6
Rentelasten		2.069	2.340
Mutatie waardering derivaten		6	7
		-2.047	-2.327
Bedrijfsresultaat voor belastingen		1.964	2.672
Winstbelastingen	30	-61	944
Resultaat deelnemingen	31	8.021	495
		7.960	1.439
Resultaat na belastingen		9.924	4.111
Minderheidsbelang van derden		0	0
Netto resultaat		9.924	4.111

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(bedragen in duizenden euro's)

	2021	2020		2021	2020
Bedrijfsresultaat	4.010	4.999	Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Afschrijvingen en boekresultaten	8.634	8.026	Nieuwe leningen	25.000	24.000
Mutatie voorzieningen	-40	-760	Aflossing rekening-courant krediet	-2.617	-1.606
Veranderingen werkkapitaal			Aflossing langlopende schulden	-15.830	-14.557
Vorraden	61	242		6.553	7.837
Vorderingen	1.292	30	Mutatie geldmiddelen	3.113	-3.063
Kortlopende schulden	557	-630	Stand liquide middelen:		
	1.910	-358	Begin boekjaar	2.662	5.725
			Einde boekjaar	5.775	2.662
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	14.514	11.907	Mutatie rekening courant kredietinstellingen	3.113	-3.063
Ontvangen interest	16	6			
Betaalde interest	-2.220	-2.340			
Betaalde vennootschapsbelasting	-12	0			
Mutatie derivaten	6	7			
	-2.210	-2.327			
Kasstroom uit operationele activiteiten	12.304	9.580			
Investerings in materiële vaste activa	-24.926	-21.592			
Desinvesteringen in materiële vaste activa	727	523			
Desinvestering financiële vaste activa	8.705	139			
Investerings in financiële vaste activa	-250	0			
Ontvangen dividend	0	450			
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-15.744	-20.480			

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en verliesrekening

1. Algemene toelichting

Activiteiten

NV Waterbedrijf Drenthe (WMD), KvK nummer 04006089, is gevestigd aan de Lauwers 3 te Assen. Dit is tevens de statutaire vestigingsplaats van de vennootschap. De activiteiten van WMD en haar dochtermaatschappijen bestaan voornamelijk uit de zorg voor en instandhouding van de (drink)watervoorziening in haar verzorgingsgebied, benevens het verrichten van alle werkzaamheden, daarmede in verband staande, in de ruimste zin.

Fiscale eenheid

Met ingang van 2016 is de wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen van kracht. Op basis van deze wetgeving is NV Waterbedrijf Drenthe en haar dochtermaatschappijen vennootschapsbelastingplichtig voor haar niet-drinkwater activiteiten. Ten behoeve van de vennootschapsbelasting vormt NV Waterbedrijf Drenthe ultimo 2021 een fiscale eenheid met de volgende vennootschappen:

- WMD Drinkwater BV
- WMD Industriewater BV
- WMD Participaties BV
- WMD Water en Energie BV

De belastingdienst heeft in 2021 voor 2016 en 2017 een definitieve aanslag opgelegd die overeenkomt met de ingediende aangifte. Voor de jaren 2018, 2019 en 2020 is de aangifte ingediend.

Schattingen

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, zijn de relevante oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen van de consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van WMD, samen met die van haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, opgenomen. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin WMD direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële- en operationele activiteiten kan beheersen. De hiervoor beschreven groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen worden voor 100% in de consolidatie betrokken.

Wanneer sprake is van een belang in een joint venture, wordt het desbetreffende belang gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde. Van een joint venture is sprake indien als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij geldende waarderingsgrondslagen voor de groep. Aan het hoofd van de groep staat NV Waterbedrijf Drenthe, gevestigd aan Lauwers 3 te Assen.

Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover WMD overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan uitoefenen. Ook rechtspersonen en natuurlijke personen die overwegende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis in WMD kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn naast de vennootschap WMD de volgende groepsmaatschappijen betrokken:

Financiële vaste activa

Naam	Vestigingsplaats	Deelname	Groeps-maatschappij	Deelname	Groeps-maatschappij
		% ultimo 2021		% ultimo 2020	
WMD Drinkwater BV	Assen	100	ja	100	ja
WMD Industriewater BV	Assen	100	ja	100	ja
WMD Participaties BV	Assen	100	ja	100	ja
WMD Water en Energie BV	Assen	100	ja	100	ja
Noordwater BV **	Assen	0	nee	100	ja
Anl'eau BV **	Assen	0	nee	100	ja
Ad Fontes BV *	Assen	0	nee	0	nee
Indowater BV **	Assen	0	nee	100	ja
Tirta Drenthe BV **	Assen	0	nee	100	ja
Tirta Sulawesi BV *	Assen	0	nee	0	nee
Tirta Papua BV **	Assen	0	nee	100	ja
PT Dream Sukses Airindo	Ambon	49	nee	49	nee
PT Tirta Remu **	Sorong	0	nee	51	nee
PT Air Manado *	Manado	0	nee	0	nee

Overzicht overige deelnemingen

Naam	Vestigingsplaats	Deelname	Groeps-maatschappij	Deelname	Groeps-maatschappij
		% ultimo 2021		% ultimo 2020	
WLN BV	Glimmen	50	nee	50	nee
WLN Business BV	Glimmen	50	nee	50	nee
NieuWater BV **	Nieuw-Amsterdam	0	nee	50	nee

* deelneming verkocht of geliquideerd in 2020

** deelneming verkocht of geliquideerd in 2021

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil als overlopende passiefpost opgenomen.

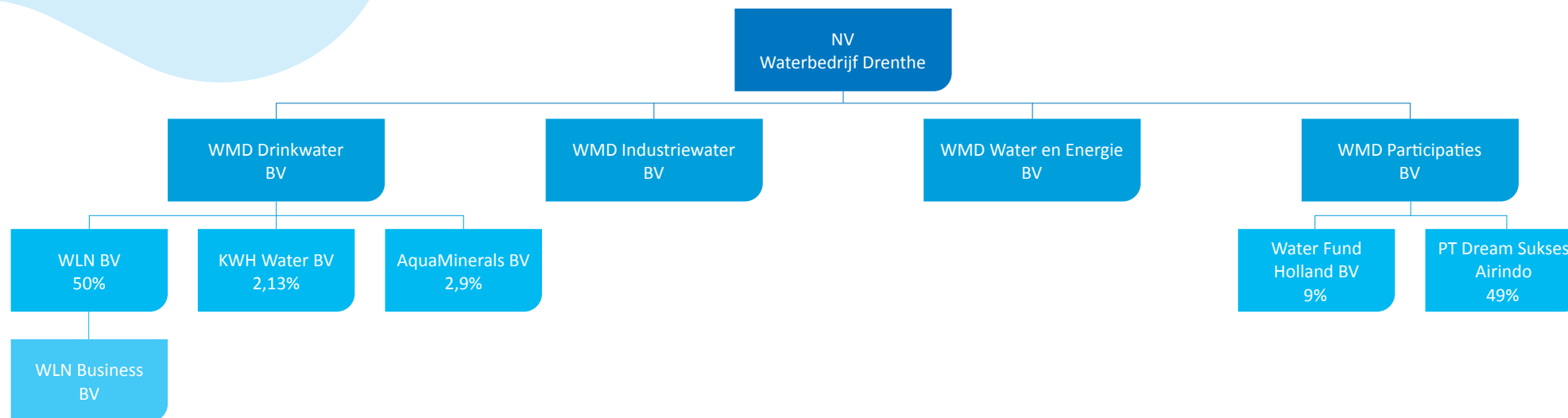
De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht: deconsolidatie vindt plaats op het moment dat er geen sprake meer is van beslissende zeggenschap.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. (Des) Investeringsactiviteiten in materiële- en financiële vaste activa zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. De nieuwe leningen en aflossingen op leningen zijn, net als betaald dividend, opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Structuuroverzicht

Het structuuroverzicht van WMD ziet er per 31 december 2021 als volgt uit:



2. Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslag-

jaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. Ten behoeve van het inzicht zijn waar nodig rubriceringen in de jaarrekening gewijzigd. Wegens vergelijkingsdoeleinden zijn rubriceringsaanpassingen in de vergelijkende cijfers ook doorgevoerd.

Vreemde valuta

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van WMD.

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta's gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers die geldt op de datum van de transactie. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Leasing

Leaseovereenkomsten waarbij WMD als lessee feitelijk alle voordelen en risico's van eigendom heeft, worden aangemerkt als financiële lease. Indien dit niet het geval is, worden deze overeenkomsten opgenomen en verwerkt als operationele lease. WMD heeft als lessee geen leaseovereenkomsten die worden aangemerkt als financiële lease.

Leaseovereenkomsten waarbij WMD als lessor feitelijk alle voordelen en risico's van eigendom heeft, worden aangemerkt als operationele lease. Indien dit niet het geval is worden deze overeenkomsten gezien als financiële lease.

Materiële vaste activa die op basis van een financiële lease overeenkomst aan derden ter beschikking worden gesteld, worden onder de financiële vaste activa als vorderingen opgenomen ter hoogte van de netto investering in die activa. De leasebetalingen worden op basis van de constante periodieke rente gesplitst in een rentecomponent en een aflossingscomponent. De rentecomponent wordt in de betreffende periode ten gunste van het resultaat gebracht en de aflossing wordt in mindering gebracht op de leasevordering.

3. Grondslagen voor waardering activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Werken in uitvoering worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en indien van toepassing verminderd met bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit materiaalkosten en directe arbeidskosten. Indien voor te vervaardigen materiële vaste activa noodzakelijkerwijs een aanmerkelijke hoeveelheid tijd nodig is om deze gebruiksklaar te maken, worden de rentelasten opgenomen in de vervaardigingsprijs, voor zover is overeengekomen dat investeringen (waaronder bouwrente) gedeeltelijk worden doorbelast aan derden.

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd.

Financiële vaste activa

• Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Daarbij worden tevens andere langlopende belangen in aanmerking genomen die feitelijk moeten worden aangemerkt als onderdeel van de netto-investering in de deelneming. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering, vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde: afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

• Vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Na eerste verwerking worden deze vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, zo nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

• Latente belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd. De berekening van de latente belastingvorderingen voor verrekenbare verliezen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven en de latente belastingvorderingen voor tijdelijke verschillen tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde.

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

WMD beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een materieel vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst: als die er is wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief/de kasstroom

genererende eenheid waarna de kasstromen contant gemaakt worden. Hierbij is geen vaste disconteringsvoet vastgesteld maar wordt dit per actief bepaald indien nodig.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Bijzondere waardeverminderingen van financiële vaste activa

WMD beoordeelt op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële vaste activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen wordt de omvang bepaald van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en wordt dit direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waarde vermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Vlottende activa

- **Voorraden**

De voorraden worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs onder toepassing van de FIFO methode ('First In First Out'), zijnde de laatst betaalde inkoopprijs, of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

- **Vorderingen**

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die voor kortlopende vorderingen gelijk is aan de nominale waarde van de te ontvangen bedragen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

- **Liquide middelen**

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken worden opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

- **Wettelijke reserve deelnemingen**

Wijzigingen in de balanswaarde bij deelnemingen waarin WMD geen overheersende zeggenschap heeft, als gevolg van mutaties in de herwaarderings- of winstdelingsreserve van de deelnemingen worden in de wettelijke reserve deelnemingen verantwoord, welke is verwerkt in het vennootschappelijk eigen vermogen. De wettelijke reserve wordt op individuele basis bepaald.

Voorzieningen

- **Algemeen**

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

- **Voorziening jubilea**

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en blijf kans.

Schulden

Langlopende en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde, waarbij rekening wordt gehouden met transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden. Na eerste verwerking worden de schulden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

(Embedded) derivaten

Het in een leningsovereenkomst besloten (embedded) derivaat wordt van de lening afgesplitst en separaat gewaardeerd tegen reële waarde vanaf het moment dat het contract is afgesloten. De reële waarde is een resultante van de ontwikkelingen van de marktrente en de vastgestelde rente van het onderliggende derivaat. Veranderingen in de reële waarde van derivaten worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengst-waarde van de geleverde prestaties en de kosten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Netto-omzet

De netto-omzet bestaan onder meer uit de volgende posten:

- Waterverkopten omvat de opbrengsten uit het aan afnemers in rekening gebrachte en eventueel nog in rekening te brengen waterverbruik dat toegerekend moet worden aan het desbetreffende boekjaar.
- Overige netto omzet bestaat uit de verkopen van Gietwater, de doorberekende energie via Water en Energie BV en de opbrengst voor het aanleggen en wijzigen van aansluitingen.

Overige opbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan onder meer uit de volgende posten:

- Boekwinsten uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa.
- Opbrengst werk voor derden. Dit betreft diverse diensten die WMD voor derden verricht.
- Opbrengst huur en pacht. Dit betreft huuropbrengsten van bedrijfswoningen die aanwezig zijn op gronden waarop productiebedrijven zijn gevestigd of winning plaatsvindt. Verder betreffen het pachtopbrengsten op gronden.

De activiteiten uit overige opbrengsten worden als opbrengst verantwoord voor zover levering van goederen en diensten heeft plaatsgevonden en voor zover de prestaties zijn geleverd.

Personeelsbeloningen

- **Periodiek betaalbare beloningen**

Lonen, salarissen en sociale lasten worden verwerkt in de winst-en verliesrekening.

- **Geactiveerde salarissen**

Dit betreft toegerekende directe personeelskosten en indirecte overige kosten aan in eigen beheer vervaardigde productie- en distributiemiddelen. Deze zijn in de jaarrekening in mindering gebracht op de personeelskosten.

- **Pensioenen**

WMD heeft een pensioenregeling voor haar medewerkers afgesloten bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds. Deze pensioenregeling wordt gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Behalve de betaling van premies heeft WMD geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien deze tot een terugstorting leiden of een vermindering van toekomstige betalingen.

Ultimo 2021 bedraagt de dekkingsgraad van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds 110,2%, waarmee niet wordt voldaan aan de dekkingsgraad die opgelegd is vanuit de overheid. Voor WMD worden er, anders dan toekomstige aanpassingen in de premie, geen consequenties verwacht van de te lage dekkingsgraad.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Op grond wordt niet afgeschreven.

Boekverliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen. Boekwinsten uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn verantwoord onder de overige opbrengsten.

Rentebaten en -lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Onderdeel van de rentebaten en -lasten is het jaarlijks resultaat op (embedded) derivaten.

Activeren van rentelasten

Indien voor te vervaardigen materiële vaste activa noodzakelijkerwijs een aanmerkelijke hoeveelheid tijd nodig is om deze gebruiksklaar te maken, worden de rentelasten opgenomen in de vervaardigingsprijs, voor zover is overeengekomen dat investeringen (waaronder bouwrente) gedeeltelijk worden doorbelast aan derden.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 is de wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen van kracht. Deze wet heeft ertoe geleid dat overheidsondernemingen die economische activiteiten ontplooiën op een markt waarop ook niet-overheids-ondernemingen (private ondernemingen) actief zijn, op dezelfde wijze aan de heffing van vennootschapsbelastingen worden onderworpen als die private ondernemingen. Dit betekent dat NV Waterbedrijf Drenthe vennootschapsbelasting moet betalen over haar niet wettelijke taken. Op de uitvoering van haar wettelijke activiteiten zijn fiscale vrijstellingen van toepassing.

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat uit de niet-wettelijke activiteiten voor belastingen, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden) als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

Marktrisico

Valutarisico

De in- en verkopen en balansposities zijn in euro's. Incidenteel vinden inkopen plaats in vreemde valuta (USD). Het valutarisico is daarom beperkt en niet ingedekt.

Rente- en kasstroomrisico

WMD loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt WMD risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt WMD risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de leningen is voor één langlopende leningcontract nog een derivaat afgesloten.

Kredietrisico

WMD en haar dochtermaatschappijen lopen kredietrisico uit hoofde van transacties. Dit risico heeft betrekking op het verlies dat kan ontstaan wanneer een wederpartij in gebreke blijft. Dit risico is in Nederland beperkt door de veelheid en diversiteit van partijen waarop WMD en haar dochtermaatschappijen vorderingen hebben.

WMD heeft in Indonesië financieringen verstrekt aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen. Tevens zijn leningen verstrekt aan mede aandeelhouders van Indonesische groepsmaatschappijen. Alle vorderingen in dit kader zijn afgewaardeerd.

Liquiditeitsrisico

WMD maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

6. Materiële vaste activa

De samenstelling en het verloop van de boekwaarden is als volgt:

	Totaal	Gebouwen & terreinen	Machines & installaties	Leidingen	Overige	Werk in uitvoering
Aanschafwaarde 1 januari 2021	315.330	60.865	63.207	155.977	17.075	18.206
Cumulatieve afschrijving 1 januari 2021	-149.813	-30.367	-48.643	-57.243	-13.560	0
Boekwaarde 1 januari 2021	165.517	30.498	14.564	98.734	3.515	18.206
Mutaties boekjaar:						
Investerings	25.076	0	0	0	0	25.076
Afschrijvingen	-8.773	-874	-1.785	-4.613	-1.501	0
Geactiveerde bedragen	0	558	2.409	9.508	3.522	-15.997
Desinvesteringen	-588	-448	-86	0	-54	0
	15.715	-764	538	4.895	1.967	9.079
Boekwaarde 31 december 2021	181.232	29.734	15.102	103.629	5.482	27.285
Aanschafwaarde 31 december 2021	339.151	60.652	65.407	165.485	20.322	27.285
Cumulatieve afschrijving 31 december 2021	-157.919	-30.918	-50.305	-61.856	-14.840	0
Boekwaarde 31 december 2021	181.232	29.734	15.102	103.629	5.482	27.285

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Gebouwen	10 – 30 jaar
Machines en installaties	5 – 50 jaar
Leidingen	35 jaar
Overige	3 – 10 jaar

Voertuigen, opgenomen in de categorie "overige", worden afgeschreven tot een restwaarde van 10% van de aanschafprijs. Verder wordt er geen rekening gehouden met restwaarden.

In het boekjaar werd een bedrag van € 150.000 (2020: nihil) aan rente op schulden geactiveerd.

7. Financiële vaste activa

De samenstelling en het verloop van de boekwaarden is als volgt:

	Totaal	Actieve belasting- latentie	Deelnemingen	Vordering op deelnemingen	Overige vorderingen
Boekwaarde 1 januari 2021	5.082	3.271	1.325	420	66
Mutaties boekjaar:					
Mutatie belastinglatenties	-61	-61	0	0	0
Resultaat boekjaar	63	0	63	0	0
Verkopen deelneming	-645	0	-645	0	0
Investerings	250	0	0	250	0
Dividend/Aflossingen	-101	0	0	-70	-31
	-494	-61	-582	180	0
Boekwaarde 31 december 2021	4.588	3.210	743	600	35

De samenstelling en het verloop van de belastinglatenties is als volgt:

	Totaal	Verlies- verrekening	Commerciële en fiscale verschillen
Boekwaarde 1 januari 2021	3.271	1.894	1.377
Mutatie door wijziging belastingtarief	99	58	41
Mutatie resultaat boekjaar	-160	-75	-85
Boekwaarde 31 december 2021	3.210	1.877	1.333

De verliesverrekening en de commerciële en fiscale verschillen worden verrekend tegen 25,8% (2020: 25%).

De belastingdienst heeft voor 2016 en 2017 een definitieve aanslag opgelegd die overeenkomt met de ingediende aangifte. Voor de jaren 2018 tot en met 2021 heeft de belastingdienst nog geen definitieve aangifte opgelegd.

Het geschatte verrekenbare verlies per 31 december 2021 bedraagt € 7,2 miljoen. Omdat nog niet voor alle jaren een definitieve aangifte is opgelegd, is er een inherent risico dat het daadwerkelijk te verrekenen verlies afwijkt.

Deelnemingen

Gewaardeerd op nettovermogenswaarde

	31 december 2021		31 december 2020	
	Belang		Belang	
NieuWater BV	0,0%	0	50,0%	645
Waterlaboratorium Noord BV	50,0%	707	50,0%	644
		707		1.289

Gewaardeerd op netto verkrijgingsprijs

Water Fund Holland BV Nieuwegein	9,0%	0	9,0%	0
KWH Water BV Nieuwegein	2,1%	25	2,5%	25
AquaMinerals BV Nieuwegein	2,9%	11	2,9%	11
		36		36

Vordering op deelnemingen

Waterlaboratorium Noord BV		600		420
		600		420

Overige vorderingen

Huurkoopovereenkomst NDP Infra/ Wildlands		2.342		2.719
Voorziening Huurkoopovereenkomst NDP Infra/ Wildlands		-2.342		-2.719
Overige vorderingen		35		66
		35		66

Vordering uit hoofde van huurkoopovereenkomst NDP Infra/ Wildlands

0 - 1 jaar		323		323
1 - 5 jaar		1.292		1.292
< 5 jaar		727		1.104
		2.342		2.719

De verhuur van het tentoonstellingsgebouw aan Wildlands, welke de huurovereenkomst als een financiële leaseovereenkomst aangemerkt werd, is in 2019 verkocht.

Per 1-4-2019 is er een nieuw huurkoopovereenkomst met NDP Infra/Wildlands afgesloten voor het distributienetwerk, warmtekrachtkoppelingen en overige zaken op locatie Noorbargeres.

Het saldo op 31-12-2021 bedraagt € 2.342.000. Gezien de huidige situatie van Wildlands is de nog openstaande huurkoopverplichting veiligheidshalve geheel voorzien.

8. Voorraden

De samenstelling is als volgt:

	31 december 2021	31 december 2020
Grond- en hulpstoffen	689	759
Overige voorraden	78	70
	767	829

Het bedrag van de afwaardering van voorraad gedurende 2021 bedraagt € 130.000 (2020: nihil) en is als verlies verwerkt in de winst-en-verliesrekening

9. Vorderingen

De samenstelling is als volgt:

	31 december 2021	31 december 2020
Debiteuren	2.685	3.714
Vorderingen op verbonden partijen	0	90
Voorziening voor oninbaarheid	-219	-870
	2.466	2.934
Belastingen	1.793	2.906
Overlopende activa en overige vorderingen	1.235	944
	5.493	6.784

10. Liquide middelen

De samenstelling is als volgt:

	31 december 2021	31 december 2020
Banken	5.765	2.659
Kas	10	3
	5.775	2.662

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de rechtspersoon.

11. Toelichting bij het kasstroomoverzicht

In 2021 zijn geen groepsmaatschappijen verworven. Onder de investeringen in materiële vast activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2021 geldmiddelen zijn opgeofferd. Er zijn geen investeringen verricht door middel van financiële leasing.

12. Groepsvermogen

De samenstelling is als volgt:

	Groepsvermogen	Eigen vermogen enkelvoudig
Boekwaarde 1 januari 2021	42.843	42.843
Resultaat boekjaar	9.924	9.924
Boekwaarde 31 december 2021	52.767	52.767

13. Achtergestelde leningen

De achtergestelde leningen van € 8,5 miljoen zijn verstrekt door de Provincie (€ 6 miljoen) en de gemeente Emmen (€ 2,5 miljoen). De looptijd van de achtergestelde leningen is 15 jaar met een rentepercentage van 2,25%. Er is overeengekomen dat er eerst na verloop van 5 jaar na aanvang van de leningsovereenkomst de lening lineair wordt afgelost met een jaarlijks aflossingsbedrag van € 850.000.

14. Voorzieningen

De samenstelling is als volgt:

	Jubilea
Boekwaarde 1 januari 2021	104
Dotatie	0
Ottrekking	-39
Boekwaarde 31 december 2021	65

De voorziening voor personeelsbeloningen (jubilea) is overwegend langlopend van aard.

15. Langlopende schulden

De langlopende schulden betreffen onderhandse leningen van kredietinstellingen.

	Totaal	NWB	BNG	Rabo	Overige kredietinstellingen
Uitstaande leningen per 1 januari 2021	116.619	75.550	38.600	2.000	469
waarvan kortlopend	15.449	10.113	4.217	1.025	94
Boekwaarde langlopende leningen per 1 januari 2021	101.170	65.437	34.383	975	375
Nieuwe leningen	25.000	0	25.000	0	0
Aflossingen	15.824	10.113	4.217	1.025	469
Overige mutaties	0	0	0		
Uitstaande leningen per 31 december 2021	125.795	65.437	59.383	975	0
waarvan kortlopend	17.155	10.113	6.717	325	0
Boekwaarde langlopende leningen per 31 december 2021	108.640	55.323	52.667	650	0
Aflossingsverplichting:					
Resterende looptijd < 1 jaar	17.155	10.113	6.717	325	0
Resterende looptijd 1 - 5 jaar	59.470	31.953	26.867	650	0
Resterende looptijd > 5 jaar	49.170	23.370	25.800	0	0
Rente opbouw:					
0 - 2 %	98.850	39.467	59.383	0	0
2 - 4 %	14.675	13.700	0	975	0
4 - 6 %	12.270	12.270	0	0	0

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zijn opgenomen onder de kortlopende schulden. Het gemiddelde rentepercentage met betrekking tot betaalde rente bedraagt over 2021 1,6%.

Met de banken zijn de volgende convenanten overeengekomen met betrekking tot ratio's:

- **Nederlandse Waterschapsbank:** solvabiliteit van minimaal 25% en Interest Coverage Ratio (ICR) van minimaal 1,5. De ratio's moeten worden berekend op basis van de cijfers zoals deze zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

- **Rabobank:** garantievermogen groter dan 25% van het balans-totaal, verminderd met eventuele geactiveerde immateriële activa. De ratio moet worden berekend op basis van de cijfers zoals deze zijn opgenomen in de jaarrekening van WMD Drinkwater BV.
- **Bank Nederlandse Gemeenten:** solvabiliteit groter dan 20% en Interest Coverage Ratio (ICR) groter dan 1,0. De ratio's moeten worden berekend op basis van de cijfers zoals deze zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Door zogenaamde 'cross default' clausules in de overeenkomsten met de banken, gelden de met individuele banken overeengekomen convenanten, de facto voor alle banken.

De werkelijke solvabiliteit ultimo 2021 bedraagt enkelvoudig voor WMD Drinkwater BV 28,5% (2020: 28,6%) en geconsolideerd 31% (2020: 28,4%). De berekende solvabiliteit en het garantievermogen wijken niet van elkaar af. De gerealiseerde ICR over 2021 geconsolideerd is 1,9 (2020: 2,1).

Voor de bancaire schulden is, naast de groepsmaatschappij die de lening afsluit, ook NV Waterbedrijf Drenthe aansprakelijk voor alle afgesloten leningen. Hiervoor is een onherroepelijke borgtocht afgegeven door NV Waterbedrijf Drenthe.

16. (Embedded) derivaten

In 2007 heeft WMD een lening afgesloten met BNG. Deze lening wordt in jaarlijkse termijnen lineair terugbetaald. De te betalen rente is afhankelijk van de 6-maands Euribor plus een opslag. Tegelijkertijd heeft WMD een cap-transactie afgesloten met BNG met gelijke kritische kenmerken. De cap-transactie kent een cap-niveau van 4,75% en wordt via een opslag op de rente van de lening (0,44%) betaald. Door deze transactie heeft WMD in feite een verzekering afgesloten dat zij nooit meer hoeft te betalen dan het maximum overeengekomen bedrag.

	31 december 2021	31 december 2020
Boekwaarde per 1 januari	25	32
Mutatie boekjaar ten laste van resultaat	7	7
Boekwaarde per 31 december	18	25

17. Kortlopende schulden aan kredietinstellingen

De samenstelling is als volgt:

	31 december 2021	31 december 2020
Rekening courant krediet	0	2.617
Aflossingsverplichting langlopende leningen	17.155	15.449
	17.155	18.066

WMD Drinkwater BV heeft een kredietfaciliteit bij de Rabobank van € 15 miljoen (2020: € 15 miljoen). Voor de belangrijkste voorwaarden verwijzen we naar de toelichting van de langlopende schulden.

18. Belastingen en premies sociale verzekeringen

De samenstelling is als volgt:

	31 december 2021	31 december 2020
Loonheffing	660	613
Pensioenpremies	184	166
Premies sociale verzekeringen	227	234
Belastingen	101	111
	1.172	1.124

19. Overige schulden

De samenstelling is als volgt:

	31 december 2021	31 december 2020
Te betalen vakantierechten	3.150	2.958
Interest	581	582
Overige	2.121	1.749
	5.852	5.289

20. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Uit hoofde van de fiscale eenheid voor vennootschapsbelasting en omzetbelasting hebben alle daarin opgenomen vennootschappen een hoofdelijke aansprakelijkheid voor de afdracht van deze belasting.

Jaarlijks investeert WMD Drinkwater BV ca. € 9 miljoen in renovatie en uitbreiding van het leidingnet. Deze investeringen worden overwegend regelmatig gedurende het jaar uitgevoerd. Dientengevolge zijn er per jaareinde in dit kader altijd tussen de € 1 en € 2 miljoen aan verplichtingen aangegaan voor werkzaamheden uit te voeren in het volgende boekjaar.

Voor andere investeringsprojecten bedraagt de investeringsverplichting per balansdatum circa € 9 miljoen.

Voorts heeft WMD verplichtingen aangegaan, waarvan de per ultimo 2021 resterende verplichting als volgt gespecificeerd kan worden:

	Totaal	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
Verplichting:				
Licenties software	426	221	205	0
Kantoormiddelen	5	5	0	0
Beveiliging	14	14	0	0
Lease auto's	66	28	38	0
Beheersovereenkomst weidevogelgebied	1.128	82	328	718
Totale verplichting per 31 december 2021	1.638	350	570	718

21. Resultaatbestemming

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2020

De jaarrekening 2020 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 17 juni 2021. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2021

De directie stelt met goedkeuring van de Raad van Commissarissen aan de algemene vergadering voor het resultaat over het boekjaar 2021 ten bedrage van € 9.924.000 geheel ten gunste van de overige reserves te brengen.

22. Netto-omzet

De samenstelling is als volgt:

	2021	2020
Waterleveringen Nederland	37.586	35.083
Overige activiteiten Nederland	3.135	3.071
	40.721	38.154

23. Overige bedrijfsopbrengsten

De samenstelling is als volgt:

	2021	2020
Drinkwater gerelateerde bijdragen	339	317
Aan derden doorberekende kosten	493	520
Boekwinst verkoop materiële vaste activa	579	465
Overig	1.029	1.296
	2.440	2.598

24. Grond- en hulpstoffen

De samenstelling is als volgt:

	2021	2020
Elektriciteit	1.589	1.549
Chemicaliën	504	368
Waterinkopen	460	382
	2.554	2.299

Waterinkopen betreft ingekocht water bij collega waterbedrijven.

25. Uitbesteed werk en andere externe kosten

De samenstelling is als volgt:

	2021	2020
Uitzendkrachten	1.661	1.312
Onderhoudskosten	3.298	3.735
Onderzoek waterkwaliteit	2.682	2.430
Overige	43	164
	7.684	7.641

26. Personeelskosten

De samenstelling is als volgt:

	2021	2020
Salarissen	10.447	10.211
Sociale lasten	1.613	1.614
Pensioenlasten	1.504	1.398
Overige personeelskosten	738	827
Af: Geactiveerde salarissen	2.133	2.323
	12.169	11.727

Het gemiddeld aantal in de groep werkzame werknemers, berekend op fulltimebasis bedroeg 200 (2020: 195).

WNT-verantwoording 2021 NV Waterbedrijf Drenthe

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op WMD van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

De managementverantwoordelijkheid van WMD ligt bij de bestuurder van WMD. De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor de bezoldigingsstructuur van de bestuurder. Het bezoldigingsbeleid bij WMD, voor de raad van commissarissen en de bestuurder, is in lijn met de bepalingen uit de WNT.

Bezoldiging bestuurder

In 2020 en 2021 is de heer L.J.W. Hendriks de bestuurder geweest van WMD.

De heer L.J.W. Hendriks:	2021	2020
Functie	Bestuurder	Bestuurder
Dienstverband	Ja	Ja
Fte	1,0	1,0
Datum vanaf	01-01-2021	01-01-2020
Datum t/m	31-12-2021	31-12-2020
Aantal dagen in jaar	365	366
Bezoldigingsmaximum	209,0	201,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	185,3	178,9
Voorziening ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	23,7	22,1
Totale bezoldiging in jaar	209,0	201,0
Overschrijding bezoldiging en reden waarom al dan niet toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Bezoldiging raad van commissarissen

Over 2021 is de bezoldiging van de raad van commissarissen als volgt:

Naam	Functie	2021 datum vanaf	2021 datum t/m	Aantal dagen in 2021	Jaartotaal vaste bezoldigingen 2021	Bezoldigings-maximum 2021	Overschrijding bezoldiging en reden waarom al dan niet toegestaan 2021	Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag 2021	Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling 2021
H.J. Pijlman	RvC voorzitter	01-07-2021	31-12-2021	184	4,8	15,7	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
A.J. Mewe	RvC voorzitter	01-01-2021	30-06-2021	181	4,8	15,7	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
A.J. Mewe	RvC lid	01-07-2021	31-12-2021	184	3,6	10,5	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
L.C. Rietveld	RvC lid	01-01-2021	31-12-2021	365	6,8	20,9	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
R.W. Heutink	RvC lid	01-01-2021	31-12-2021	365	7,1	20,9	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
M.B. Visser	RvC lid	01-01-2021	31-12-2021	365	7,8	20,9	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal					34,9	104,6			

De bezoldiging in 2020 zag er als volgt uit:

Naam	Functie	2020 datum vanaf	2020 datum t/m	Aantal dagen in 2020	Jaartotaal vaste bezoldigingen 2020	Bezoldigings-maximum 2020
E.H. Elgersma	RvC voorzitter	01-01-2020	31-12-2020	366	10,6	30,1
A.J. Mewe	RvC lid	01-01-2020	31-12-2020	366	6,8	20,1
L.C. Rietveld	RvC lid	01-01-2020	31-12-2020	366	6,2	20,1
R.W. Heutink	RvC lid	01-01-2020	31-12-2020	366	7,8	20,1
M.B. Visser	RvC lid	01-01-2020	31-12-2020	366	8,5	20,1
Totaal					39,9	110,5

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Er zijn geen overige functionarissen die in 2021 een bezoldiging boven het wettelijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2021 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

27. Afschrijvingen

De samenstelling is als volgt:

	2021	2020
Gebouwen en terreinen	875	878
Machines en installaties	1.783	1.708
Leidingen	4.613	4.443
Overige	1.501	1.240
Boekverlies	442	0
	9.214	8.269

28. Overige bedrijfskosten

De samenstelling is als volgt:

	2021	2020
Huisvestingskosten	406	322
Kantoorkosten	262	240
Autokosten	514	456
Verkoopkosten	422	407
Advieskosten	2.594	1.973
Automatiseringskosten	1.241	1.092
Bijdragen Vewin/Kiwa	442	435
Verzekeringskosten	168	150
Accountantskosten	50	50
Overige	1.010	260
	7.109	5.385

29. Financiële baten en -lasten

De rentebaten hebben voornamelijk betrekking op langlopende vorderingen, de rentelasten hebben betrekking op rente op leningen bij kredietinstellingen en de mutatie waardering derivaten betreft het resultaat op (embedded) derivaten.

30. Winstbelastingen

De samenstelling is als volgt:

	2021	2020
Vennootschapsbelasting huidig jaar	178	63
Impact waardering belastinglatenties tariefwijziging	-100	0
Correctie vennootschapsbelasting voorgaande jaren	-17	-1.007
	61	-944

	2021	2020
Resultaat voor belasting	9.984	3.051
Vrijgesteld resultaat (permanente verschillen)	-9.215	-2.799
Belastbaar resultaat	769	252

Het gehanteerde belastingtarief bedraagt 25%. De effectieve belastingdruk bedraagt 2% omdat een groot deel van het behaalde resultaat is vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Dit betreft circa € 8 miljoen vanwege de deelnemingsvrijstelling en circa € 1,5 miljoen vanwege de vrijstelling van wettelijke taken.

In de waardering van de latente belastingvorderingen is rekening gehouden met de wijziging in het te hanteren belastingtarief. In 2021 is bekend geworden dat het belastingtarief in 2022 stijgt van 25% naar 25,8%. Dit leidt in 2021 tot een bate van € 100.000.

31. Resultaat deelnemingen

De samenstelling is als volgt:

	2021		2020	
	Aandeel resultaat		Aandeel resultaat	
NieuWater BV	0%	7.958	50%	570
Waterlaboratorium Noord BV	50%	63	50%	-75
		8.021		495

32. Overige informatie

Accountantshonoraria

Door de accountant zijn de volgende bedragen ten laste van het boekjaar in rekening gebracht voor de controle jaarrekening.

	2021		2020	
Controle jaarrekening	50		50	
Andere niet-controlediensten	5		0	
		55		50

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

Enkelvoudige jaarrekening 2021

Enkelvoudige balans

Voor winstverdeling (bedragen in duizenden euro's)

	31 december 2021		31 december 2020	
ACTIVA				
Vaste activa				
Financiële vaste activa	54.989		45.102	
		54.989		45.102
Vlottende activa (ten hoogste 1 jaar)				
Vorderingen	609		753	
Liquide middelen	25		3	
		634		756
		55.623		45.858
PASSIVA				
Groepsvermogen				
Gestort en opgevraagd kapitaal	97		97	
Wettelijke reserve	698		1.325	
Overige reserves	42.048		37.310	
Onverdeelde winst	9.924		4.111	
		52.767		42.844
Langlopende schulden				
Lening WMD Drinkwater BV	2.806		2.968	
		2.806		2.968
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)				
Schulden aan handelscrediteuren	0		2	
Schulden aan groepsmaatschappijen	18		8	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	9		11	
Overige schulden	23		25	
		50		46
		55.623		45.858

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

(bedragen in duizenden euro's)

	2021	2020
Resultaat deelnemingen	10.083	7.695
Overige resultaten	-252	-3.590
Vennootschapsbelasting	92	5
Resultaat na belastingen	9.924	4.111
Minderheidsbelang van derden	0	0
Netto resultaat	9.924	4.111

Toelichting op de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening

33. Algemeen

Grondslagen en algemene toelichting

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde in overeenstemming met de toelichting op deelnemingen in paragraaf 3 van de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar paragrafen 3 en 4 van de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening. De toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening ziet alleen maar op de specifieke vennootschappelijke aspecten, voor zover deze nog niet zijn toegelicht bij de geconsolideerde cijfers.

34. Financiële vaste activa

De samenstelling en het verloop van de boekwaarden is als volgt:

	31 december 2021	31 december 2020
Deelnemingen	53.112	43.207
Latente belastingvordering	1.877	1.895
	54.989	45.102

Een toelichting op de latente belastingvordering is opgenomen in paragraaf 7 van de geconsolideerde jaarrekening.

Het verloop van de deelnemingen is als volgt:

	Totaal	WMD Drinkwater BV	WMD Industriewater BV	WMD Water & Energie BV	WMD Participaties BV
Belang:		100%	100%	100%	100%
Boekwaarde 1 januari 2021	43.207	43.207	0	0	0
Mutaties boekjaar:					
Resultaat boekjaar	10.083	2.529	7.460	312	-218
Eliminatie mutatie eigen vermogen op vorderingen groepsmaatschappijen in WMD Drinkwater BV	-178		-84	-312	218
Boekwaarde 31 december 2021	53.112	45.736	7.376	0	0

35. Eigen vermogen

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bestaat uit 5.000 gewone aandelen elk groot nominaal € 50,00. Hiervan zijn in 2021 geplaatst en volgestort 1.946 gewone aandelen (2020: 1.946 gewone aandelen).

	Eigen vermogen	Gestort aandelenkapitaal	Wettelijke reserve deelnemingen	Overige reserves	Onverdeeld resultaat
Boekwaarde 1 januari 2021	42.844	97	1.325	37.310	4.111
Winstverdeling 2020	0	0	0	4.111	-4.111
Mutatie wettelijke reserve deelnemingen	0	0	-627	627	0
Onverdeeld resultaat 2021	9.924	0	0	0	9.924
Boekwaarde 31 december 2021	52.768	97	698	42.048	9.924

Wettelijke reserve deelnemingen

De wettelijke reserve deelnemingen wordt aangehouden voor positieve resultaten uit deelnemingen waar WMD een minderheidsbelang in heeft.

36. Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

37. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn gespecificeerd in de geconsolideerde jaarrekening onder paragraaf 20.

38. Resultaat deelnemingen

Het resultaat deelnemingen is als volgt samengesteld:

Deelnemingen	2021		2020	
	Aandeel resultaat		Aandeel resultaat	
WMD Drinkwater BV	100%	2.529	100%	4.168
WMD Industriewater BV	100%	7.460	100%	491
WMD Water en Energie BV	100%	312	100%	868
WMD Participaties BV	100%	-218	100%	2.168
		10.083		7.695

Assen, 11 mei 2022.

L.J.W. Hendriks

De commissarissen

H.J. Pijlman

A.J. Mewe

M.B. Visser

R.W. Heutink

L.C. Rietveld

Statutaire bepaling

De statutaire bepalingen ten aanzien van de winstbestemming luiden als volgt:

Artikel 30

1. Van de vennootschappelijke winst kan jaarlijks een door de directie met goedkeuring van raad van commissarissen te bepalen percentage worden gereserveerd, terwijl daarop voorts in aftrek worden gebracht de niet gedelgde verliessaldi van de voorgaande jaren, alsmede de belastingen welke ten laste van de winst geheven zijn of geheven zullen worden, zo nodig door schatting vast te stellen.
2. De aldus resterende winst staat ter beschikking van de algemene vergadering. Van deze winst mag slechts een dividend worden uitgekeerd tot een percentage van maximaal de wettelijke rente. Van het vorenstaande kan slechts worden afgeweken door de algemene vergadering op basis van een besluit genomen met drie/vierde van de uitgebrachte stemmen, tenminste vertegenwoordigende meer dan eenenvijftig procent (51%) van het geplaatste aandelenkapitaal, in een vergadering waarin tenminste twee/derde van het geplaatste aandelenkapitaal vertegenwoordigd is. Dit besluit behoeft de goedkeuring van de raad van commissarissen genomen met algemene stemmen in een vergadering waarin alle commissarissen aanwezig dan wel vertegenwoordigd zijn.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en raad van commissarissen van
N.V. Waterbedrijf Drenthe

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van N.V. Waterbedrijf Drenthe te Assen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Waterbedrijf Drenthe per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en met de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2021;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Waterbedrijf Drenthe zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anti-cumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;
- de bijlagen (balans en winst- en verliesrekening van WMD Drinkwater B.V., Industrierwater B.V., Water en Energie B.V. en WMD Participaties B.V.).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW, de Nederlandse Standaard 720 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, de overige gegevens en de bijlagen in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Assen, 17 mei 2022

UNP accountants adviseurs B.V.
namens deze

w.g. J.N. Dijk RA



WMD Drinkwater BV

Balans

Voor winstverdeling (bedragen in duizenden euro's)

	31 december 2021	31 december 2020
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	178.063	161.618
Financiële vaste activa	6.196	11.212
	184.259	172.830
Vlottende activa (ten hoogste 1 jaar)		
Vorraden	767	828
Vorderingen	4.804	6.133
Liquide middelen	836	923
	6.407	7.884
	190.666	180.714
PASSIVA		
Groepsvermogen		
Eigen vermogen	43.206	39.039
Onverdeeld resultaat	2.529	4.169
	45.735	43.207
Achtergestelde leningen	8.500	8.500
	8.500	8.500
Voorzieningen	64	104
Langlopende schulden		
Leningen kredietinstellingen	108.640	100.795
(Embedded) derivaten	18	25
	108.658	100.820
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		
Schulden aan kredietinstellingen	17.156	17.972
Schulden aan handelscrediteuren	3.543	3.724
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.161	1.097
Overige schulden	5.849	5.290
	27.709	28.083
	190.666	180.714

WMD Drinkwater BV

Winst-en verliesrekening

(bedragen in duizenden euro's)

	2021	2020
Opbrengsten		
Netto-omzet	39.846	37.199
Overige bedrijfsopbrengsten	1.820	1.891
	41.666	39.090
Bedrijfslasten		
Grond- en hulpstoffen	2.445	2.272
Uitbesteed werk en andere externe kosten	7.528	7.313
Personeelskosten	11.582	10.894
Afschrijvingen	8.484	7.981
Grondwaterbelasting	408	412
Overige bedrijfskosten	7.058	6.582
	37.505	35.454
Bedrijfsresultaat	4.161	3.636
Financiële baten en lasten		
Rentebaten	423	580
Rentelasten	-2.042	-2.317
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren	183	2.439
Mutatie waardering derivaten	6	7
	-1.430	709
Bedrijfsresultaat voor belastingen	2.731	4.345
Winstbelastingen	-264	-102
Resultaat deelnemingen	62	-75
	-202	-177
Resultaat na belastingen	2.529	4.168
Netto resultaat	2.529	4.168

WMD Industriewater BV

Balans

Voor winstverdeling (bedragen in duizenden euro's)

	31 december 2021	31 december 2020
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2.603	3.299
Financiële vaste activa	0	614
	2.603	3.913
Vlottende activa (ten hoogste 1 jaar)		
Vorraden	0	0
Vorderingen	215	202
Liquide middelen	4.816	404
	5.031	606
	7.634	4.519
PASSIVA		
Groepsvermogen		
Eigen vermogen	-84	-575
Onverdeeld resultaat	7.460	491
	7.376	-84
Voorzieningen	0	0
Langlopende schulden		
Leningen kredietinstellingen	0	4.325
Overige leningen	0	0
(Embedded) derivaten	0	0
	0	4.325
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		
Schulden aan kredietinstellingen	0	0
Schulden aan handelscrediteuren	136	22
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2	15
Overige schulden	120	241
	258	278
	7.634	4.519

WMD Industriewater BV

Winst-en verliesrekening

(bedragen in duizenden euro's)

	2021	2020
Opbrengsten		
Netto-omzet	955	1.049
Overige bedrijfsopbrengsten	297	283
	1.252	1.332
Bedrijfslasten		
Grond- en hulpstoffen	245	279
Uitbesteed werk en andere externe kosten	493	635
Personeelskosten	1	1
Afschrijvingen	697	257
Grondwaterbelasting	12	20
Overige bedrijfskosten	355	76
	1.803	1.268
Bedrijfsresultaat	-551	64
Financiële baten en lasten		
Rente lasten	64	163
	-64	-163
Bedrijfsresultaat voor belastingen	-615	-99
Winstbelastingen	115	20
Resultaat deelnemingen	7.959	570
	8.074	590
Resultaat na belastingen	7.459	491
Minderheidsbelang van derden	0	0
Netto resultaat	7.459	491

WMD Water & Energie BV

Balans

Voor winstverdeling (bedragen in duizenden euro's)

	31 december 2021	31 december 2020
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	102	106
Financiële vaste activa	604	667
	706	773
Vlottende activa (ten hoogste 1 jaar)		
Vorraden	1	0
Liquide middelen	87	332
	88	332
	794	1.105
PASSIVA		
Groepsvermogen		
Eigen vermogen	-1.216	-2.083
Onverdeeld resultaat	312	868
	-904	-1.216
Voorzieningen	0	0
Langlopende schulden		
Leningen kredietinstellingen	0	0
Leningen groepsmaatschappijen	1.665	1.840
Overige leningen	0	375
	1.665	2.215
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		
Schulden aan kredietinstellingen	0	94
Schulden aan handelscrediteuren	0	1
Schulden aan WMD groepsmaatschappijen	32	5
Belastingen en premies sociale verzekeringen	0	2
Overige schulden	0	4
	32	106
	794	1.105

WMD Water & Energie BV

Winst-en verliesrekening

(bedragen in duizenden euro's)

	2021	2020
Opbrengsten		
Netto-omzet	56	49
Overige bedrijfsopbrengsten	323	269
	379	318
Bedrijfslasten		
Grond- en hulpstoffen	-1	-14
Uitbesteed werk en andere externe kosten	0	17
Afschrijvingen	5	2
Overige waardeveranderingen van materiële vaste activa	0	0
Overige bedrijfskosten	-80	53
	-76	58
Bedrijfsresultaat	455	260
Financiële baten en lasten		
Rentebaten	0	0
Rentelasten	64	81
	-64	-81
Bedrijfsresultaat voor belastingen	391	179
Winstbelastingen	-79	689
	-79	689
Resultaat na belastingen	312	868
Netto resultaat	312	868

WMD Participaties BV

Balans

Voor winstverdeling (bedragen in duizenden euro's)

	31 december 2021		31 december 2020	
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	465		494	
Financiële vaste activa	77		87	
		542		581
Vlottende activa (ten hoogste 1 jaar)				
Vorderingen	52		0	
Liquide middelen	12		1.000	
		64		1.000
		606		1.581
PASSIVA				
Groepsvermogen				
Eigen vermogen	-6.280		-6.062	
		-6.280		-6.062
Voorzieningen		0		0
Langlopende schulden				
Lening WMD Drinkwater BV	6.880		7.615	
		6.880		7.615
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)				
Schulden aan handelscrediteuren	6		1	
Schulden aan WMD groepsmaatschappijen	0		27	
		6		28
		606		1.581

WMD Participaties BV

Winst-en verliesrekening

(bedragen in duizenden euro's)

	2021	2020
Opbrengsten		
Netto-omzet	0	195
Overige bedrijfsopbrengsten	0	131
	0	326
Bedrijfslasten		
Grond- en hulpstoffen	0	15
Uitbesteed werk en andere externe kosten	14	122
Personeelskosten	0	80
Afschrijvingen	29	29
Overige bedrijfskosten	34	-2.045
	77	-1.799
Bedrijfsresultaat	-77	2.125
Financiële baten en lasten		
Rentebaten	3	3
Rentelasten	218	291
	-215	-288
Bedrijfsresultaat voor belastingen	-292	1.837
Winstbelastingen	74	331
Resultaat deelnemingen	0	0
	74	331
Resultaat na belastingen	-218	2.168
Minderheidsbelang van derden	0	0
Netto resultaat	-218	2.168



WMD Drinkwater BV

Lauwers 3
9405 BL Assen

Postbus 18
9400 AA Assen

Telefoon: 0592 - 854 500
E-mail: info@wmd.nl

www.wmd.nl